

ABONAMENTUL
Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2-40 "
Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Multămite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu să ina-
poiază.

„Șezătoarea“ literară din Sibiu.

— Un Epilog. —

De cuvântul „șezătoare“ s'a cam abuzat în timpul din urmă. Terminul acesta popular are de obicei alt înțeles. El înseamnă un loc de întâlnire între fete și flăcăi la țară cu cântece de dragoste, cu glume și povești și jocuri tradiționale. Modul cum se aplică însă astăzi, când o simplă conferință instructivă pentru țărani se numește de ziare „șezătoare“, ni-se pare o exagerare. Când e vorba însă de întâlnirile scriitorilor, în forma asta nouă, cu citiri publice, cu declamații întrețesute și, eventual, cu o variație de puncte muzicale, noțiunea șezătorii pare a se apropia în cât-va de înțelesul ei popular. Căci, în definitiv, scopul ei este mai mult artistic, decât instructiv și urmărește mai mult dezvoltarea gustului estetic, decât vre-o altă propagandă socială. Acest gen de șezători distrează mai mult, deșteaptă simțul pentru formele mlădioase ale limbei și procură clipe de elevație, așa de rare în viața noastră sufletească. Și, dacă n'am ști ce susceptibili sânt oamenii noștri gravi față de năzuințele moderne ale scriitorilor artiști, am merge mai departe și am spune, că în manifestările aceste din urmă dela noi vedem un fel de ten-

dință spre „Cabaret“, cum îi zice în Franța, sau spre „Ueberbrett“, cum i-a zis contele Wolzogen. Bine înțeles, fără rătăcirile de gust ale acestora.

Pornirea asta a tinerilor noștri scriitori de a se coborî din înălțimea albastră a visurilor și a pribegi de-a rândul prin provinciile române, în orice caz înseamnă un progres. Cele câteva clipe petrecute într'un oraș sau altul, nu au nici o țintă de operă luminătoare, nici de fapte apostolice. Este o simplă râvnă la mijloc de a căuta contactul și intimitatea familiară cu toate clasele de cetitori și de a înțelege din experiență proprie viața românească de pretutindeni, particularitățile de grai și de moravuri, a căror cunoaștere se cere astăzi fiecărui scriitor, ce se respectă.

În rîndurile scriitorilor bucureșteni există până acum o completă lipsă de orientare asupra stărilor dela noi, din Ardeal. Sentimentele lor pentru noi erau vagi. Caragiale n'a avut pentru noi decât ocară. Nimeni dintre dâșii n'au cunoscut mai temeinic problemele, de cari ne agităm; nici Ardealul cel frumos cu Munții plini de poezie, cu văile pline de cântec străbun nu i-a atras. Măcar că totdeauna contingentul cel mai bun, cel mai entuziast, de cetitori ai lor tot noi l-am dat. Revistele cele mai bune tot la noi se citesc mai mult. Avem

un public bun și disciplinat în Ardeal, care iubește pe scriitorii din Regat și adoră pe cei de-acasă și le cumpără cărțile. Excepție fac doar politicianii noștri, cărora lectura literară le-ar fi o piedecă în calea muncii lor febrile...

Iată pentru ce șezătoarea din Sibiu a fost un început de bună prevestire. Cine va fi văzut pe tinerii scriitori, întorși acasă din excursia lor, va fi putut ceti în fața lor o rară fericire. Pare că au descoperit o nouă parte din sufletul neamului lor. Pare-că li s'au deschis nouă orizonturi. Altfel este preotul, altfel studentul, altfel femeia română la Sibiu. Versul și cuvântul limpede le picură în suflet mai roditor. Etlavia lor e mai mare pentru tainele artei și privirea lor mai recunoscătoare. Și îndemnul ce-l puteau lua din privirile acele, din căldura cu care au fost îmbrățișați, nu putea fi altul, mai firesc, decât hotărârea categorică a scriitorilor, de a continua aceasta legătură începută.

Apropierea scriitorilor români din Regat de regiunile noastre ardelenesti de altfel a fost chiar o datorie. Nevoia unei infuziuni culturale în Ardeal în forma asta nepretențioasă se resimte. Dacă noi am dat țerii românești pleiada de dascăli, filologi și propagatori entuziaști ai iubirii de neam, generația mai tânără a scriitorilor din Regat este de sine obligată a ne împărtași

POIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

FRAGMENTE.

De Ion Agârbiceanu.

„Aștept să-mi sosească, prietene, oaspeții primăverii: vântul dela miazăzi și picurii de ploaie. Nici odată n'am așteptat primăvara cu atâta nerăbdare, ca acum. Eu, cum mă știți sânt tot bolnăvicios, și iarna aceasta mi-a părut grozav de lungă. Nu mă cercetează nimeni. Prietini sânt rari în ziua de azi. Singura mângâiere, în nesfârșitele ciasuri de veghere, mi-au fost scrisorile tale. În iarna aceasta am cunoscut că singurătatea e un mare tiran. Se trezesc atâtea gânduri, se apropie de om atâtea vedenii, încât bietul suflet geme de durere, ca și când l-ar ataca de-odată mulți dușmani. Mai ales un gând, o întrebare grea m-a împuns în ceasurile mele de singurătate: pentru ce e boala, pentru ce e suferința în lume? Tu ai o inimă bună, un suflet mic rău, n'ai putea face armoniat cel mai frumos. Te bucuri de armonia unui câmp frumos înflorit, și n'ai face să veștezească pentru nimic în lume, o singură floare. Te simți deosebit de multămit când vezi o generație tânără, plină de viață. Tot ce simte, tot ce se mișcă, vede fericirea într'o deplină sănătate. Se ferește să turbure armonia care, din sănătate, inundează lumea. Dar iată că o mână nevăzută strivește o floare din covorul înflorit, betejește o viață tânără, îi pune tusa în piept. Celce putea adăuga fie de un folos în viață, celce putea adăuga

ceva la armonia vieții, ajunge un ciot uscat într'o pădure. Cu ființa lui de mort respinge privirile trecătorilor, alungă viața din jurul său, și existența lui rămâne o întrebare grea și nedeslegată: pentru ce și mai poartă zilele?

În iarna ce se duce, gândul acesta m-a oprit de multeori ceasuri întregi. Întrebarea aceasta venia din mine, și îmi răcea întreaga ființă. Am cercat să află o explicare a suferinții, a durerilor mele. Mă întrebam: cui folosește boala mea? Cine se poate bucura de ea? Cu ce mă pot folosi eu din aceasta îndelungată zăcere pe pat? Și nu știam ce să răspund. Pentru că, eu iubesc viața, prietene. Nu sânt dintre firile meditative, cari să nu se urască singuri. Nu-s omul care să pot vedea binele acolo unde nu e. Și tirania chinului îndelungat e chiar aici: îl face un gânditor pe fiecare om. Însă marile întrebări nu-s pentru orice om.

Acum, însă, îmi pare că noaptea mea îndelungată, are să treacă. Aștept oaspeții primăverii de săptămâni de zile. Știu, am să simt cea dintâi adiere a vântului de primăvară. Îmi voi deschide fereastra și voi lăsa să-mi umple odaia mirosul lui de pământ stropit de apă. Și are să-mi facă bine. Am să mă întrezăresc curând și o să-mi pară un vis urît toată boala mea din iarnă.

Mă întreb, prietene, ce mai citesc? Am citit puțin în cele din urmă patru săptămâni. Am făcut o observare interesantă asupra mea. Versul clar, onor, îmi deștește sufletul cu durere, ca un biciu. De câte ori citesc o poezie frumoasă, — înțeleg în care se arată viața

frumoasă, mă revolt. Îmi pare că mi-se aruncă în față un mare neadevăr. Dar să nu crezi că poeziile pesimiste mi-ar face bine. Dimpotrivă! Ele mă enervează și mai tare. Și mă gândesc atunci ce binefacere ar fi pentru oameni să poată cineva stărpi toată samânța corbilor și-a ciurilor.

Pela mine, trece din când în când mătușa. Să vadă ce mai fac. Așa mă întreabă. Parcă ea n'ar vedea ce fac. Îmi spune vești din oraș, — eu nu citesc nici un ziar — mă privește cu ochii reci, înfrigați, și se grăbește totdeauna să plece. Câte-odată îmi aduce vr'un roman. Dar nu le citesc. Nimic nu poate să-mi țină trează atențiunea mai multă vreme. Și-mi pare că toate istoriile acelea de prin cărți le cunosc de-un veac.

Da, prietene, citesc puțin. Trebuie să știți că pentru oamenii bolnavi ar trebui o literatură anume, a lor. Boala îndelungată ne schimbă, de nu ne mai cunoaștem nici noi. Și gusturile noastre, a bolnavilor, nici noi nu le putem sistematiza. M'am gândit, uneori, ce ne-ar plăcea nouă să citim? Și — o copilărie — știți la ce convingere am ajuns? Bolnavilor le-ar trebui o lectură care să-i facă sănătoși. Dar aici nu e copilăria. Ridicolul e aici: eu cred că se poate scrie o astfel de literatură. Cine ar putea fi autorul nu știu, dar că edițiile operilor lui ar trece ca pâinea cea caldă, nu mă îndoesc.

Tu mi-ai scris odată „Poți avea un folos din morbul tău, poți să îți cunoști mai bine sufletul“. Am cercat, și n'am putut. Totdeauna mă opria gândul: Dacă n'am să mai trăiesc,

cu formele mai nouă și cu rezultatele mai înaintate ale artei lor. Ei trăiesc într-o atmosferă mai liberă; gândul lor poate să-și ia un zbor mai îndrăzneț; graiul lor se înmlădiază mai ușor și mai puțin apăsător de influențele străine. Și contactul lumii noastre cu dânșii înseamnă un pas înainte pe terenul atâtor zădărnice frământări spre unitatea culturală.

Că ne-a binecuvântat D-zeu și pe noi, Ardelenii, cu câțiva scriitori de seamă este știut. Și dacă în timpul din urmă faptul acesta se remarcă tot mai mult de opinia publică, este că ei își fac datoria. Negreșit condițiile de creație și de activitate sunt mult mai grele și datoriile mult mai complicate la scriitorii ardeleni de-acasă. Ei au de luptat încă cu preocupări medievale, pentru libertatea cuvântului și a simțirei. Căci dacă cetitorii noștri din rândurile de jos și din cele mijlocii știu să-și prețuiască pe scriitori, aceștia dau în schimb peste o serie de inși politici, de naturi greoaie, de filozofi de ocazie, de rabuliști întârziți și de-o autoritate presumțioasă, care e intratabilă. Spiritele aceste stăpânitoare la noi sunt greu accesibile unei înțineri, unei diferențieri mai simțite. Garda asta retrogradă dela noi nu se pleacă cu una cu două la adierile vremilor nouă; nici vers, nici cântec, nici exuberanță de temperament, nici forma limpede în care se exprimă un gând, un adevăr, nu înlătură destul de repede zidurile aceste chineze. Bine că s'a deschis însă o poartă în sfârșit! Căci venirea Bucureștenilor la Sibiu, ca oaspeți ai scriitorilor ardeleni, *aceasta* înseamnă!

Sunt acum așa de multe problemele comune pe cari scriitorii noștri, prin o muncă unitară, le-ar putea influența și determina. Și cea dintâi a lor datorie de actualitate, după sărbătoarea

frumoasă de înfrățire dela Sibiu este o stăruință viitoare în cultivarea acestor raporturi. Căci este cu neputință, ca, urmând pe această cale a șezătorilor și a unirei cu scriitorii ardeleni, să nu se cucerească cu încetul și firile aspre și refractare, cari ne-au mai rămas pe aceste plaiuri. Și cele mai chemate elemente pentru împlânzirea încăpăținatului duh de stare pe loc nu pot fi decât scriitorii, vestitorii binelui și ai frumosului, îndemnătorii la progres neconținut. Atmosfera asta îmbăcșită de politicianism, de vânatoare de glorie și de noroc, de patimi mărunte frământate după culise, de combinațiuni individuale, nu poate fi curățită decât prin o activitate a forțelor intelectuale mai armonice.

Povestea împăcării. În timpul din urmă opinia publică ungurească e ispitită iarăși de fel de fel de svonuri despre o probabilă împăcare între români și unguri. Până și un ziar serios de calibrul lui „Vaterland” vestea dăunăzi, că baza de împăcare ar fi deja lămurită. Și înșira un minim fabulos al condițiilor de împăcare: 40 de mandate pentru Camera pe seama Românilor, întrebuintare legală a limbii românești în justiție și administrație, chatechizare românească cu elevii români din școlile ungurești, abrogarea legilor apponyane și — pupază pe colac — grațiarea osândiților politici. Cu anume tendință ziarele opoziționiste s'au grăbit să înregistreze informațiile din „Vaterland”, alarmând globul unguresc cu marea primejdie ce pregătește ungarilor contele Tisza. Firește, înforțele ziarelor ungurești nu sânt nici pe de parte exacte, după tratativele n'au mai fost reluate, din vara trecută și după guvernul dimpreună cu contele Tisza nu vor să cedeze din rigiditatea punctului lor de vedere absurd.

Pentru a curma deocamdată aceste svonuri, corespondența ungurească „K. E.” — care, pretinde ziarul „Vilag”, e inspirată uneori de bărbați politici români, — publică azi următorul comunicat:

După contele Khuen a declarat că proiectele dlui Mihu sânt neacceptabile, nici nu se mai poate presupune că contele Tisza, care la dorința contelui Khuen

interpretase tratativele cu România, să le fi pus în perspectivă niște concesiuni care să întrecă mult proiectele dlui Mihu. Adevărat că d. Mihu a cerut pe seama Românilor 50 de mandate, primul ministru însă n'a intrat nici măcar în discuția acestei pretențiuni. Ce privește cele două noi episcopi, ele sânt plănuite pentru Cluj și Timișoara. În scopul înființării acestor episcopii făcuse fundații încă mitropolitul Șaguna și fundațiile au crescut de atunci. Una din cauzele cari necesitează aceste episcopii, e că mitropolitul e acum de 83 de ani, episcopul de Arad cu 20 de ani mai tânăr, iar episcopul de Caransebeș e relativ încă om tânăr și de aici urmează că episcopii chiar și în urma deosebirei de vârstă cu greu pot să ajungă la un acord de vederi. În sfârșit mai e vorba, ca drepturile limbii românești să se valideze în justiție și în administrație. În privința asta însă nici guvernul actual nu adoptă un alt punct de vedere de alt cel al contelui Andrássy, că adevărat guvernul se va îngriji ca funcționarii să-și însușească limba ținutului în care funcționează.

Nu putem ști cine a inspirat acest comunicat, deci îl reproducem cu cuvenitele rezerve.

Politica externă a României. Un redactor al ziarului „Neue Freie Presse” din Viena a avut o convorbire cu un băbat de stat al României, care a făcut următoarea declarație cu privire la politica externă a noului guvern:

„România rămâne fidelă Triplei Alianțe, care constituie cea mai sigură garanție pentru menținerea păcii și dezvoltării progresive a regatului.

Guvernul va menține în același timp cele mai bune relațiuni cu Rusia și le va mai desvoldă încă, condus în această privință de interesul monarhic comun.

Guvernul român are cea mai vie simpatie pentru regimul Turcilor tineri și va întreține raporturi bune cu celelalte state vecine, Bulgaria și Serbia, întru cât e e nu vor lua atitudine împotriva menținerii păcii.

Grecia și-a exprimat dorințele de a relua relațiile diplomatice întrerupte timp de șase ani. Guvernul român va ține seamă de această dorință, de oarece menținerea acestei stări de lucruri anormale de azi nu va putea fi folositoare nici uneia din părți.

În ceea ce privește chestiunea fraților noștri din Ungaria și Macedonia, guvernul va favoriza interesele lor în marginile posibilității, dar, în nici un caz, nu va încuraja nici tolera o agitație

pentru ce ar fi bine să mă cunosc mai temeinic.

Sânt prea egoist ca să nu te rog de ceva: Nu-mi mai scrie nimic despre micile tale bucurii. Am să mă ridic, am să vin să te văd. Atunci voi avea suflet să mă bucur. Dar acum ar fi o profanare să-mi desvăluie fericirea ta: eu te invidiez și tot ce-mi scrii cerc să îmbrac în veninul care-mi tulbură ființa.

S'a zis că boala face pe oameni buni. Se poate, dar nu pe toți. Cevingerea mea este că morbul înrăutățește toate sufletele.

Mi-ai scris acum, de pildă, de băiatul tău de trei anișori. Că-i voinic, sănătos, deștept. Știi ce am gândit eu? Imi ziceam: în trupul cel mai sănătos roade nevăzut vermele morții, mintea cea mai strălucită poate fi adumbrită de nebulă. Atunci, pentru ce să te bucuri? Și mai ales, pentru ce să-ți faci iluzii?

Vezi, prietene, ce reflector sinistru e mintea și inima omului bolnav. Eu simt că-s nedrept, dar în i plac gândurile aceste. Imi pare că-s niște prieteni de suferință.

Dar îndată ce mi s'or izbi de geam picurii de ploaie caldă, toate gândurile aceste cari poartă cu ele un întreg cortegiu mortuar, vor

fugi dela mine, și eu voi simți iar cu inima cea de demult.

Iată cum mă gândesc eu: unde tăria iernii abia a mai lăsat un strop de viață, vine picurul de ploaie și viața aceea încolțește din nou, și în vară, nici n'ai putea crede din ce simbură neînsemnat a resărit. Iar eu mă simt încă destul de tare, deși am slăbit îngrozitor. Doctorul imi dă nădejde, dar eu știu că minte. Și totuși cred că mă voi recrea, pentru puterea ce-o simt în mine.

Tu să nu vii să mă vezi curînd. Să aștepti până ce-ți voi scrie. Vreau, pe când vei veni, să nu mai seamăn cu mine cel de acum.

Să știi însă, că studiul ce l-am început amândoi, avem să-l continuăm cu siguranță. Imi scrii că ai mai adunat material. Bine faci, adună mereu. Și pe urmă ne-om pune amândoi pe-o muncă strașnică.

Că nu pot munci mă doare mai mult ca orice gând întunecos ci mi-se abate prin minte. Și simt de acum, că îndată ce-mi vor reveni puterile, am să muncesc cu multă stăruință. Mă gândesc adeseori: pentru ce nu-s legați de pat oamenii cari trec prin viață fără să muncească? Ei n'ar suferi atâta, și lumea nu s'ar cunoaște cu nimic.

Dar să vină numai primăvara! Cum s'or depărta norii grei de iarnă, cum s'a însenina văzduhul, cum va înceta vântul dela miază-noapte, îndată mă voi ușura, mi-se va însenina gândul și sufletul. Doamne bine e să ai un gând senin, ș'o inimă curată. Să te bucuri de frumuseța și măreția firii, ș'o admiri din toate puterile tale și să i-te dai rob pe veci. Să știi că nu-i în tine nimic, care să-ți poată micșora bucuria vieții. Să nu te temi de nimic.

Teama, frica, e un simțământ josnic, prietene. Te coboară dela înălțimea ta de ființă rațională, și te schimbă într'un vierme netrebnic, care așteaptă în toată clipa să fie călcat în picioare. Și, să vezi tu, nimic nu te face așa de fricos ca boala. Ai văzut de bună seamă ochii bolnavilor. Nu-s mai ochii omeștii aceia. Eu chiar, am avut să lupt foarte mult împotriva acestui simțământ josnic.

Dar mă voi scutura de el, ca de toată ticăloșia acestei ierni, îndată ce soarele de primăvară va luci pe cer. Are să-mi cadă din suflet poverile gândurilor urâte, am să mă simt ușor și tânăr. Da, tânăr! Tinerețea și primăvara. Iată marea frumuseța a vieții, prietene, spre care mă îndrept, cu fiecare zi, ce m'apropie de lumină și căldură.

BETAY és BENEDEK,

— stabiliment de articole bisericesti —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Se expediază pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odajdii, pro-pori, stihare, potire, policandre și candelabre, cadelnițe, iconostas și icoane sante etc.

Lucrează iconostas, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc.

Prețurent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

sau un amestec în afacerile interne ale statelor străine.

În ceea ce privește situația politică internă, bărbatului de stat român a spus că alegerile din urmă au dat guvernului o majoritate atât de formidabilă, în cât realizarea programului său e asigurată.

Convenție militară între Austro-Ungaria și Elveția? Ziarul »Italia all'Estero« aduce știrea, că între Monarhia noastră și Elveția s'ar fi încheiat o convenție militară, în înțelesul căreia Austro-Ungaria în schimbul ajutorului dat de Elveția într-un conflict cu Italia, ar fi promis Elveției recâștigarea teritorului Val Tellina aparținător odată statului elvețian.

»Messagero« înregistrând știrea adaugă: Elveția nu s'a gândit nici când la vre-un război cu Italia și astfel rămân cam neînțelese planurile Elveției de a-și întări forturile dela Bellinzoni.

Știrea n'a fost încă confirmată

Conflict între ziaristii croați și vicepreședintele camerei. Din Zagreb se comunică: În ședința dela 15 Martie, înainte de a se intra în ordinea de zi, vicepreședintele camerei, Superina, deschizând ședința a adus o critică aspră raportorilor ziarelor, spunând că nu redau fidel cursul desbaterilor. Aduce ca pildă numărul ultim din ziarul »Obzor«, care retace chemarea la ordine a deputatului Radici din partea vicepreședintelui, cu toate că dânsul l'a chemat la ordine și pe Radici deodată cu deputatul Hervoj.

Declarațiunea aceasta a produs mare agitație în rândul raportorilor, cari au părăsit imediat tribuna ziaristilor. Chestorul camerei i-a rugat pe ziaristii adunați în localitățile sindicatului, să delege o comisie, care să aplice conflictul, în înțelegere cu președintele camerei, în care timp ședința va rămânea suspendată.

Ziarștii au și delegat o comisie de trei, care a început tratativele. Au declarat solemn că nici unul dintre dânsii n'au auzit chemarea la ordine a deputatului Radici și astfel ei nu pot fi învinuiți de mistificare. Primul vicepreședinte al camerei, Paprotovici, care a condus aceste tratative, după mai multe con-ultări avute cu diferiți deputați a făcut declarația că Superina va da satisfacția necesară ziaristilor, dar textul acestei satisfacții nu-l poate comunica înainte. Această declarație n'a liniștit însă pe ziarști.

Redeschizându-se ședința, vicepreședintele Superina a declarat, că dânsul a chemat la ordine pe deputatul Radici, dar în sgomotul mare ce stăpâna, este probabil ca raportorii să nu fi auzit cuvintele lui și astfel comunicatul despre ședința camerei nu poate fi privit ca tendențios.

Declarația aceasta nemulțămînd pe raportori, sindicatul a luat hotărîrea ca ziarele să nu mai dea nici un comunicat despre ședințe, până când președintele camerei nu va da satisfacție deplină.

Discuția privilegiului de bancă în Austria. Din Viena se anunță: În ultima ședință a comisiei pentru afacerile băncii se luase hotărîrea de-a se amâna discuția asupra prelungirii privilegiului băncii comune până când proiectul va fi trecut prin Camera ungară. Votând Camera ungară proiectul, comisia austriacă în ședința dela 15 Martie a intrat din nou în discuția proiectului. Proiectul, după vorbirea ministrului de finanțe Meyer și a ministrului-președinte Bienerth a fost primit în general.

Discuția pe articole se va începe în ședința cea mai apropiată.

Nouă criză în Croația. Din Zagreb se telegrafiază: Comisia bugetară a respins, cu 10 voturi contra alor 4, proiectul de buget prezentat de guvern. După ce astfel se învederează că opoziția e hotărîită să nu voteze

nici un proiect, banul va propune Maj. Sale ajurnarea dietei pentru a fi apoi disolvată.

Camera va ține ședință Vineri, când va continua discuția la buget. Se crede că discuția în general nu va dura mai mult de-o săptămână.

Vandalism la Cluj.

Deși aflasem, încă ieri, din ziarele unguerești, că bogata cronică de scandaluri a universității din Cluj s'a sporit alaltăieri ca o nouă pagină, n'am înregistrat totuși informațiile acestor ziare, după ce o îndelungată experiență ne învață să nu mai credem în exactitatea lor și fiindcă știam că corespondenții noștri nu vor întârzia mult să ne comunice informațiile pozitive și reale. Iată aceste informații, așa cum ni le trimite azi unul dintre corespondenții noștri:

În fiecare an ni-e dat să înregistrăm câte un vandalism făcut din partea colegilor noștri unguri, în fiecare an, dar ce zic, în fiecare zi colegii noștri Unguri ne dovedesc că n'au cea mai primitivă cultură și că în manifestările lor sunt conduși numai de ură și patimă. La auzul vorbelor românești, fie pe stradă, fie în clădirea universității, răspund cu înjurături coicești, și cu amenințări.

În anul acesta lucrul a mers și la mai mult. Niște înfumurați balici mediciști, abia acum ieșiți de pe băncile liceului, scandalizați că valahii vorbesc românește în sala de prelegere și pe coridoarele universității, au ținut un conventicol, la care au chemat și juriști și au hotărît să trimeată o deputațiune la Rectorul universității, ca să-l roage să ne oprească pe Români să mai vorbim românește în localitățile universității.

Patrioții judeo-maghiari însă n'au putut aștepta rezolvarea chestiei acesteia, dela care poate nici nu așteptau mult rezultat, ci ieri în ziua de 14 Martie, în ajunul zilei când lor li-sa dat libertatea, au ținut să ducă la îndeplinire cu forță brachială hotărîrea ce-au luat-o. Anume, știau că după prânz Românii au datină să cetească, înainte de începerea prelegerii, ziarele românești, de-aceia s'au adunat pregătiți la orice eventualități, ca să săvârșească marele act patriotic, scăpând țara de primejdia celor cu buze valahe.

Românii ca de obicei s'au apucat să cetească, când un coleg Ungur, după ce zisese consoților săi, că de se va întâmpla ceva să sară cu toți să-l ajute, merge la unul dintre Români și îi smulge obrasnic foaia din mână. La aceasta Românul după ce i-a cerut frumos, cum se cuvine unui om cult și student universitar, foaia îndărăt, și acela i-a răspuns provocător că nu vrea să i-o dea, la apucat de mână să o ia. Atât a trebuit, toată ceata acelor, ai căror strămoși au trecut ca pe uscat prin Marea Roșie, precum și »cavalerii« Maghiari, au tăbărit cu lovituri de boxere și pumni asupra Românului, precum și a altui Român, care i-a sărit în ajutor. Învalmășeala a ținut numai o clipă căci, profesorul a intrat în clasă, și spiritele s'au liniștit. Seara tinerimea a ținut ședință în care a hotărît, ca tinerii cari au fost vătămăți să se prezinte înaintea Rectorului universității, și să-i spună jalba.

Dreptul să vorbim românește în universitate îl avem, de-aceia tinerimea n'a aflat de lipsă să păsească în corpore acum, căci chestia aceasta nădăjduim că va fi aplanată în mod drept de Rectorul universității. Numai în caz că ar fi neîndreptățiți tinerii Români prin sentința Rectorului numai atunci va pași și tinerimea română ca un corp solidar pentru asigurarea drepturilor ce le are.

Din cele ce s'au întâmplat constatăm, că fițiuca »Ujság« de aici, prin neadevărurile ce le sună din »Turnul de veghe«, a început să secere sămânțele urii pe care a aruncat-o cu atâta prisos. Mai trebuie constatată și seriozi-

tatea tinerimii maghiare, care din prilejul zilei de 15 Martie, ziua când s'a decretat libertatea poporului maghiar, meditănd asupra cuvântului »liberate«, au știut să-l interpreteze în practică atât de frumos.

Ziarele unguerești, contrar corespondentului nostru, răstălmăcesc faptele așa ca studenții români să pară vinovați. Sântem într'adevăr curioși dacă rectorul va avea curajul moral să spele noua pată de rușine de pe numele universității și să readucă la sentimente mai civilizate horda de sălbatică porodițe arpadiane ce sburdă în localitățile unui așezământ închinat culturai veacului al douăzecilea. Căci de cumva îl paște și pe nobilul rector răvna de-a mântui țara, studențimea noastră va avea ea curajul virtual de-a înfrâna după cuviință trufia răznilor săi protejați.

Scrisori din București.

Vine primăvara. — O poveste duioasă. — Bucurie nemotivată.

București, 1 Martie.

Arborii de pe bulevarde au început să nmu-gurească. Și de câteva zile cerul e așa de senin. Simți plutind în văzduh suflul cald al primăverii, care se întoarce iară cu toată comoara ei de visuri, de speranțe. La șosea mișcarea a început să devie tot mai animată. În amurgul răcoros trăsurile străbat lungile alee ducând departe pe cei »bosiți« de zgomotul orașului, în care clocolesc atâtea patimi, în care atâtea suflete curate și-au găsit calvarul. O viață nouă își ia începutul, ademenind p în chemările ei fermecătoare chiar și pe cele mai bizare suflete. Învierea naturii chiamă la viață atâtea doruri, atâtea gânduri, cari păreau pierdute pentru totdeauna.

Și, ceva caracteristic pentru toate orașele mari, odată cu viața pe care o simți zbatându-se în orice mugur plăcând, în orice ghiocel răsărit sfios de sub frunzele de jumătate putrezite, răsare în atâtea suflete gândul morții, dorul de eterna odihnă. Odată cu primăvara, cu acest anotimp care îndeamnă la viață, care simbolizează forța și tinerețea, atâtea suflete se simt în neputința de a mai supora viața. Niciodată numărul sinuciderilor nu este mai mare decât primăvara.

Răsfoind ziarele din ultimele zile, rămâi surprins de marele număr al sinucigărilor sau al aceluia, cari au încercat să se sinucidă. Majoritatea cazurilor o formează sinuciderile de dragoste. O fi în această stare de lucruri ceva bolnăvicios, nu este însă mai puțin adevărat că aceste fapte reprobabile sunt în același timp o dovadă a puterii sentimentului, de care bietele inimi sunt cuprinse. Și apoi prea marea putere de viață, care izbucnește în firea reținută, ușor poate înnăbuși în sufletele slabe sau obo-site stinghera rază, care le încălzește.

Cine poate rămânea închis între patru ziduri atunci când atâtea glasuri tainice auzi cum te chiamă?... Am apucat toți trei pe aceiași cale, mânați par'că de larva amenințătoare, care urla în urma noastră. Departe la marginea orașului, ne-am oprit, privind câmpul, care începe să nverzească, trimițându-ne ochii fugari cătră locurile dragi, pe cari nici unul din noi nu le-a mai văzut de atâtea vreme. Toți trei suntem de-acolo și nu știu ce ar putea să ne șteargă din suflet dragostea și dorul de Ard-aul nostru, pe care-l vedem ca pe o ființă vie cum se zbate, cum se zbciumă se încruntă și blastămă sub povara nedreptăților pe cari cei răi i-le fac.

Într'un târziu ne abatem spre oraș. Simțim tot mai mult aerul rece al serei pătrunzîndu-ne. O muzică melodică sună în amurg ca un glas de înger. O luăm într'acolo. Un local ca ori care altul. În colț, taraful de lăutari cântă »Mai am un singur dor«. Pe la mese aproape nimeni. Consumatorii n'au venit încă. Alături de masa noastră o femeie, care pare oboșită, ascultă cu mult interes conversația noastră. Unul din noi o ob-

servă. Ea pleacă ochii mari, obosiți. Și conversația noastră continuă pe același ton.

Câte n'avem de spus acuma, când patimile amenință întreaga noastră viață publică, acolo, în Ardealul nostru. Unul scoate »Românul« și citește articolul dlui Bontescu. Ce bine ar fi făcut autorul volumului »Ego«, dacă nu scria acest articol. În ori ce caz, dl Bontescu e un suflet deosebit de sufletele de duzină. Dar de ce vine să se plângă că »a fost retăcut«? Va să zică asta e cauza care-l face și pe dânsul să se năpustească cu furie asupra »Tribunei«? Faptul că acest ziar nu i-a adus laude peste laude, fie c'ar fi meritate sau nu? De-aici ura? De-aici afirmația cu tradarea? Și de sigur motivul tuturor, cari au pus în circulație hasmul trădării au drept mobil al acțiunii lor această »retăcere«.

Femeia de alături ridică iarăși ochii. Conversația despre scriitorii dela noi din Ardeal o interesează. Vine vorba de regretatul Niță Popovici. Ea tresare.

— Imi dați voie, domnilor, mi-se pare sântetiți din Ardeal.

— De acolo, doamnă. Și re-ați face plăcere...

S'a mutat la masa noastră, spionându-ne pe pe fiecare cu ochii aceia mari, cari vedeai bine că tînuiesc o poveste, pe care nimenea n'o știe afară de ea. Din toți scriitorii noștri moderni nu cunoaște pe nici unul afară de Popovici-Bănățeanu, al cărui nume nu știu cu ce drept l'a usurpat un pretins scriitor tinăr, care nu-și dă seama de lipsa de pietate manifestată față de gingașul scriitor. Spune o anecdotă din viața lui, îi recitează versiunile, vorbește cu însuflețire de paginile din »In lume«.

— L'ați cunoscut?

Și ochii ei mari se aprind, o ploaie de lacrimi îi inundă genele:

— Dar am fost prietena lui!...

Am plecat. Pe tot drumul m'au urmărit ochii ceia, cari până în seara asta de primăvară, care reînvie a tîmuit povestea asta. Și nu știu dacă fac bine că eu o scriu aici. Dar ea va face poate să se reimprospăteze în mintea multora amintirea aceluia, care a fost Niță Popovici — Bănățeanu. Și de cei ai noștri trebuie să ne amintim cât mai des mai cu seamă acuma, când patimile se dau pe față atîta de puternice.

Și aici ne-a fost dat să vedem cum patimile duc la absurdități și ineptii. O parte a presei face mare gălăgie în jurul unui pretins plagiat al dlui A. C. Cuza. Un domn dela lași a publicat o broșură, în care, caută să dovedească nici mai mult nici mai puțin că studiul dlui A. C. Cuza despre poporație este un plagiat. Pribeșii fără de patrie s'au grăbit să telegrafizeze știrea, și confrății lor din străinătate și azi azistăm la cea mai destrăbălăță și mai odioasă campanie dusă pe tema minciunilor unui om, care numai economic nu este.

Dl Cuza, până una alta a dat în judecată pe autorul broșurei, care conține hazmul plagiatului. Acest fapt n'a împiedecat însă pe adversarii — dacă pot fi numiți adversarii — dlui Cuza să ducă mai departe povestea asta banală și ridicolă. Urmărești cele ce scriu acești oameni, cum își fac ei singuri curaj, cum ei afirmă și ei aplaudă și nu poți să-ți oprești cu zîmbet de dispreț.

Correspondent.

Scrisoare din Blaj.

Pentru »Tribuna«. — Cum își petrec domni.

De câteva zile e un adevărat timp de primăvară. Publicul din Blaj dornic de mișcare mișună ca furnicele pe micile străzi ale orașului. Tinerimea în grupuri discută cu înfocare despre cearta care s'a ivit în timpul din urmă între ziarele noastre. După cât am putut afla partea cea mai mare din tineret condamnă purtarea ziarelor »Românul« și mai ales a vechii »Gazete« din Brașov, care în timpul din urmă nu trece număr în care să nu atace când pe domnul Chendi, când pe redactorii »Tribunei« și pe colaboratorii ei.

Uită bătrîna »Gazeta«, că însuși partidul național și cei ce dau astăzi cu noroi în »Tri-

buna« după moartea regretatului ei director Dr. A. Mureșan scriau: »Sărmană gazetă, ai ajuns pe mîna copiilor, cari azi mîne vor să te îngroape« ș. a. Și acuma, mă rog, tot dumnealor vin și ne îndeamnă să boicotăm »Tribuna«. Și oare pentru ce? Pentru că a combătut și a atras atențiunea publicului asupra răului ce domnește astăzi în sînul poporului. Foarte drept spune proverbul: »Spune adevărul și te vor răstigni«.

Poate să injure dl Popovici și soții prin »Gazeta« cât vor voi, căci noi nu le vom da ascultare, și niciodată nu ne vom deslipi de »Tribuna«.

Zi pe zi cetim prin ziare despre abuzurile fără păreche ce se săvârșesc aici la noi din partea slujitorilor maghiari. Sînt pedepsiți bieții oameni fără cea mai mică vină numai, pentru că au îndrăsnit a purta treicolorul românesc.

Și cu toate acestea se mai află și astăzi oameni cu studii înalte, cari trăiesc din sudoarea bietului român, și totuși mai bucuroși ascultă »csárdás«-ul, decât o doină românească, de care și străinul să înduioșează când o aude. În săptămîna trecută unui domni de elită de aici — aflîndu-se într'un otel unde sala era plină de Români (era de față un singur Ungur) au poruncit muzicanților să le cînte — dar numai ungurește.

Intreg publicul prezent a rămas uimit de purtarea acestor domni. Insuș unгурul s'a scandalizat și-a spus muzicanților să-i zică o doină. La cea ce domni din chestie s'au rușinat și au părăsit sala.

E frumos, dlor, nu-i așa? Când un străin de altă lege și neam, un dușman al dvoastră, știe se prețuiește mai mult cîntarea românească decât dvoastră?

»Vedetă«.

Carnetul unui privitor.

»Femeilor!... Legați-vă cu noi... ca să aduceți, în locul iritărilor proaste o bucurie tîmduitoare, nutritoare și înțăritoare în toate căsniciile!«
»Românul«.

Ba, să iertați, apelul ăsta
Să-l faceți cui l-ați mai făcut.
Bieți ramoliți, mînea-v-ați stilul.
Dar știți că prea v'ați întrecut?

Ei bine, nene, ce vă pasă
De scena dintr'al meu alcov?
Așa gugumăniți nu scrie
Nici Baba Cloanța din Brașov:

— »Legați-vă cu noi, s'aduceți
Întăritoare bucurii
În locul iritării proaste
Într'ale voastre căsnicii!«

Cu alte vorbe, Don Juanul.
Irezistibil cavalier,
Acuma, în »Românul«, face
Apel direct la adulter!

Părinte Lucaciu, îți convine
Aceste îndemnuri la păcat?
Cînd am citit poliloghia,
Eu am rămas stupefiat.

O, domni mei! Ci să se »lege«
Cu Dumneavoastră cine-o vrea.
Dar nu vă necumetați să faceți
Apelul cătră draga mea!

Că n'o să vă spălați cu apa
De pe canalul Filipoi,
Și'n trei sau patru nuvelete
V'ar face cei mai triști eroi.

Cu tot bagajul de ridicol
Și cu-ai trădării reci fiori,
V'ar trece la posteritate
Și v'ați trezi... nemuritori!...

Rămurel.

Scrisoare din Bihor.

Străduințele culturale, în trecut. — Stagnarea »Astrei«, secția orădană. — Școlile din Beiuș. — Dela congregație.

Oradea-mare, 15 Martie.

Era pe vremuri, aici în Oradea, o mișcare culturală, destul de intensă. Dl Marienescu mai anii trecuți, cu cât drag își aducea amintire în o scrisoare publicată în »Transilvania« dela Sibiu, de hotelul »Pomul verde«, — astăzi dărâmat, — locul unde se întruneau Români, ca să discute literatură, politică, și în sfîrșit să pună țara la cale.

Incontestabil, că centrul acesta, a țării Bihariei, comitat locuit de-o majoritate covârșitoare de Români, — n'a fost totdeauna atît de impasibil, față de mișcarea noastră politică și culturală, tocmai ca în zilele noastre. Avea Oradea pe vremuri, un episcop, care îi plăcea să se achite de datorința lui de prelat român, fie cu ori și ce ocazie. Așa a fost episcopul gr. cat. Samuil Vulcan.

Și faptul că tocmai el a ajutat cu sîtul și cu banul pe un Moise Nicoară, dădea Românilor să creadă, că a dispărut dintre noi fantoma confesionalismului, care ne desbina în două tabere. Dar cu moartea acestui episcop nobil, prăpastia se deschide din nou între Români de aici, și vechea ură se incuibă iarăși în sînul acestor două biserici.

Cîtă însuflețire, cît dor de literatură se putea citi, și numai din »Tinerii versuini«, almanach redactat de tinerii studenți universitari de pe vremuri. Dar tinerii noștri de astăzi ce fac? Stau indeseși prin fundul cafenelelor, și consumă otrava gazetelor ungurești.

Nu, nu mai e astăzi însuflețirea, care era în trecut. Nu, studenții, dar nici măcar, puștii frunțași, cari sînt puși în fruntea »Astrei«, și de a cărei muncă, d-lor sînt datori să răspundă — încă nu-și fac datorința, precum le place unora a crede. S'au ținut în iarna trecută, vre-o 5 adunări, dar ce sînt acestea în marea de întunec a Bihorului? Iar acuma, comitetul a hotărît, o neactivitate, pe un timp nedeterminat. Știți de ce? Fiindcă domni frunțași, cari sînt în comitetul »Astrei« au fost chemați în repetițe rînduri de vre-o 5 ori, — ca să vină la ședința comitetului, dar nu s'a prezintat nimeni, astfel președintele, dl Dr. A. Lazar, până vor veni alte vremuri mai bune, a declarat că nu-i va mai chema, hotărînd astfel stagnarea complectă a »Astrei«, secția orădană. Frumoase lucruri, demne numai de noi bihoreni.

Liceul din Beiuș are meritul, de a fi trecut prin băncile lui și ideologul A. C. Popovici. Incolo puține merite. Acest liceu în urma unui pas nesocotit a unui director, a fost amenințat cu închidere. Abia s'a putut mîntui din gura morții. Dar cum a scăpat bietul de liceu? Ca pe viitor, în clasele superioare să se propună exclusiv ungurește. De-atunci, sînt 15—20 ani și acest liceu a devenit un focar, al stîlcirii limbii românești, în care se paralizază simțirea sfînte ale tinerilor. În vacanța Crăciunului mi-s'a dat ocazia să stau la taifas cu un ștregar ce-și face studiile în liceu din Beiuș. A sosit băiatul, cînd m'a auzit vorbind, și mi-a spus c'o șfială:

La noi nici profesorii nu vorbesc așa de bine, ca și d-ta. Am continuat să mai descos ceva, dar studentul ajuns în perplexitate, s'a scuzat, frîngîndu-se de șale: Bocsánat... inkább magyarul... (Mă iertați... mai bine ungurește...)

De asemeni o fetiță din internatul »Pavelean« mi-se tînguia în o românească ce-ți făcea durere de măsele, că directorul institutului dl Gherea, vorbește cu dînsule mai mult ungurește.

Noi atragem atenția P. S. S. Episcopului Radu, ca să curme odată aceste stări detestabile.

În prezența câtorva mutre oficiale, și-a ținut astăzi congregația, adunarea sa de primăvară Prefectul Fráter Barnabás deschide ședința la orele 9. Se dă citire mai multor rapoarte, sînt înspăimîntătoare datele despre boalele mo-

ăpitoare: scarlatină, tifos și holeră. Se știe, că anul trecut, aici în Bihor a bătut și boala de unghii și gură la vite, ea s'a lăsat peste 120 comune, lăsând pe urma ei o neagră mizerie, între bihoreni decimați de toate năpăstlele cerului. Se citesc datele statistice din cari reiese, că după număratoarea din anul acesta populația Bihorului, în restimpul de 10 ani; a crescut cu 10%.

Apoi s'au citit circularele comitatelor Moșon, Hunedoara, a Pestei în chestia scumpirii cărni, a comitatului Cluj pentru ștergerea dării după vin, congregația le ia la cunoștință și trece repede, cernând, diferite mărunțișuri, cari nu sânt de interes obștească-românească.

Doar atât, că comitatul prin o comisiune cere ministrului de agricultură, canalizarea râului Crișului-repede, ca apoi cu timpul să poată deveni navigabil.

Dintre Români n'a luat nimenea parte la adunarea de astăzi. *Coresp.*

Scrisoare din Bistrița.

În anul 1870—75 în Bistrița eram numai 400 familii române, din cari c'am 100 erau păstori la vitele Sașilor, iar restul se ocupau cu zidăritul și facerea de cărămidă — și din cauza, că compatrioții noștri sași și după absolutism multă vreme nu îngăduiau Românilor cumpărarea de pământ la câmp, între Români noștri numai foarte puțini dispuneau și de puțin pământ la hotar. Înmulțindu-ne din zi în zi tot mai mult și având o bisericuță foarte mică, în care nici jumătate nu încăpeam, în anul 1895 am cumpărat biserica romano-cath. dela ordul minoritilor din Arad cu suma de 70.000 cor. Cu renovarea și ajustarea după ritul gr.-cat. am spesat 30.000 cor., la o altă 100.000 cor. Deși aceasta sumă a fost foarte mare, aruncată pe harnicul popor gr.-cat., în 10—12 ani s'a plătit și biserica cu o mulțime de realități, cari aduc bisericii 10—12.000 cor. venit la an, a rămas liberă. Fiindcă între realitățile bisericii a fost și o mănăstire mare, care s'ar fi putut număra între monumentele istorice, în anul 1908 conducătorii bisericii noastre au hotărât demolarea mănăstirii până în temelie și reedificarea ei din nou, fără ca biserica să dispună de paralele de lipsă. Sub condițiuni, că mănăstirea se va transforma în mai multe locale de chirie și biserica va profita de frumose venituri anuale, conducătorii bisericești au contractat un împrumut de 66.000 cor. spre scopul reedificării. Fiindcă contractarea acestui enorm împrumut s'a făcut contra majorității poporului, ba chiar și contra voinței multora fruntași intelectuali, astăzi deși în Bistrița suntem 800 familii române, între care și o falangă mare de fruntași intelectuali și numărăm la 5000 suflete, încât și Sașii vorbesc cu multă supărare, că elementul român e în majoritate cu Bistrița. Avem 2 bănci românești, cari se bucură în fiecare an de 30—40.000 cor. venit curat; avem 2 reuniuni de înmormântare, dintre cari prima se bucură de un capital de 30.000 cor.; avem 2 reuniuni de cântări; o reuniune de meseriași români; o tovarășie de cărămidari pe acții; o tovarășie pentru asigurarea vitelor și casin românească.

Poporul e în stare foarte bună și a treia parte din pământul de pe hotarul orașului e în mâna Românilor. Cu toate acestea datoria de 66.000 cor. făcută cu reedificarea mănăstirii mai sus amintite nu sântem în stare a o plăti. Și deși când am cumpărat biserica care a costat cu totul 100.000 cor., am fost cu mult mai puțin și mai săraci, totuși în 10—12 ani am fost în stare a plăti 100.000 cor., astăzi când sântem cu mult mai mulți și mai avuți și între noi o falangă mare de fruntași capitaliști și 2 bănci românești cu pro-

fit anual de 30—40.000 cor. ne plângem că averea bisericii noastre în scurt timp se va ruina.

Într' adevăr e de temut pentru că între fruntașii din Bistrița încă domnește cea mai regretabilă neînțelegere și dintre toți fruntașii inteligenți ai poporului român din Bistrița, în prima linie domnului Dr. G. Tripon i-se poate mulțumi că poporul român din Bistrița, se bucură de o mulțime de instituțiuni economice, culturale și sociale. Domnul Dr. G. Tripon e directorul băncii „Corona”, directorul despărțământului Asociațiunii, a primei Reuniuni de înmormântare care dispune de un capital de 30.000 cor., e directorul reuniunii de cântări și a tovarășiei pentru asigurarea vitelor. Domnului Dr. Tripon i-se poate mulțumi în cea mai mare parte deșteptarea poporului. Domniei Sale i-se poate mulțumi și nerea prelegerilor populare în postul crăciunului și continuarea lor acum în postul mare. Dacă fruntașii inteligenți ai poporului român, între cari sânt și capitaliști, s'ar înțelege între sine și ar arăta pilde de jertfă și poporului care întru adevăr așteaptă pilde bune dela fruntași, biserica noastră în scurt timp ar scăpa de datoria și camăta cea mare ce se plătește după 60.000 cor. Să sperăm însă, că domnul Dr. Tripon care a fost și este totdeauna însulețit pentru toate cauzele noastre de obște, în conțelegere cu domnul protopop George Stanciu, vor afla modalitățile și isvoarele posibile de exploatat pentru acoperirea greutăților bisericii noastre.

Deși cum am amintit mai sus dl Dr. Tripon a făcut și prestat foarte mult pentru poporul român din Bistrița, totuși ni-am adresa tot d-sale, ca în calitate de director al despărțământului asociațiunii, în înțelegere cu toți fruntași din Bistrița să ieie inițiativa pentru aranjarea unei expozițiuni de copii în Bistrița, și aceasta cu atât mai mult cu cât țărăncile noastre să se obișnuiască a crește copii sănătoși, frumoși și îngrijiți. Deși băncile noastre ajută Românilor cu tot felul de împrumuturi pentru cumpărarea de pământ la hotar, totuși fiindcă pământul Sașilor de pe hotarul orașului Bistrița devine în toată ziua de vândut, ca acest pământ să nu ajungă în mâna jidanilor sau al altor venetici străini, ar fi de dorit ca Români din Bistrița, în tovarășie să înființeze o bancă numai spre scopul cumpărării pământului. Duminică la 12 Martie dela 11—12 ore în casina română s'a ținut poporului o prelegere sau conferință publică despre curățirea pomilor de insecte stricătoare. Conferința a fost ținută de dl Ioan Corbul notar la sedria orfanală și ascultată cu multă atențiune. După amiază dela 4—5 ore, tot în casina română am fost onorați cu o frumoasă conferință publică din partea Domnului N. Bujor, profesor în Năsăud, la care pe lângă un număr mare de țărani au luat parte și un număr frumos de intelectuali între cari și multe doamne și domnișoare. Conferința s'a ținut despre urmările rele a fumăturii și despre plantele otrăvitoare.

La 4 și 5 Martie reuniunea economică săsească a aranjat în Bistrița o expozițiune de galiți de casă sburătoare la care afară de Români toate națiunile din Bistrița au luat parte și multe economie săsoaice au fost premiate. Oare noi Români când ne vom aștepta la o expozițiune de acestea?

Bistrița, la 13 Martie 1911.

Corespondentul.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eitz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 z. m. și 3—6 d. a.

Din străinătate.

Reluarea relațiilor româno-grecești. Din București se anunță:

Miniștrii Rusiei și Italiei la București au comunicat noului guvern român, îndată după constituire, dorința dlui Venizelos, președintele de consiliu al Greciei, să reia relațiile diplomatice cu România, întrerupte de acum șase ani.

Ministrul afacerilor străine, dl Maiorescu, a primit propunerea dlui Venizelos, cu atât mai mult, cu cât este partizanul sincer al unei înțelegeri prietenești între statele Balcanice pe de o parte și Turcia pe de alta, și al unei politici care e în acelaș timp și a dlui Venizelos.

Acum, când în urma rezultatelor favorabile ale alegerilor parlamentare, guvernul românesc își are mâinile slobode, împăcarea dintre România și Grecia se va face în mod formal și relațiunile diplomatice vor fi cât de curând reluate și poate chiar săptămâna viitoare.

Viitoarea mișcare în corpul diplomatic românesc va cuprinde numirea noului ministru al României la Atena.

Revoluția în Mexico. „Newyork Herald” aduce știrea, că în orașul Vera-Cruz a izbucnit revoluția, care pare a fi atârnată din partea americană. Ministrul de finanțe mexican Limantur a declarat că la devastarea fabricelor și căilor ferate între resculați au fost și mulți americani, și astfel rămâne dovedită afirmația lui de mai înainte, că întreaga comedie a revoluției este opera trusturilor americane, în contra capitalurilor străine, mai cu seamă engleze și franceze.

Pentru apărarea intereselor străine, până acum numai Franța și-a trimis un vas de război, care va lua ofensiva îndată ce revoluția va lua proporții.

Populația din Mexico în genere este stăpânită de o mare agitație, care s'a potențat în urma sistării muncii din partea sutelor de mii de lucrători mineri, cari arată simpatii cu revoluționarii. Oastea lui Matero, șeful nemulțămiiților crește din zi în zi, amenințând guvernul cu izbucnirea generală a revoluției.

Noua lege electorală în Portugalia. Din Lisabona se anunță: Monitorul oficial publică noua lege electorală, care va intra în vigoare la viitoarele alegeri. În baza acestei legi, alegerea va fi secretă, directă și obligatorie.

Conflictul ruso-chinez. Terminul de o săptămână fixat de guvernul din Petersburg pentru trimiterea notei din partea Chinei dă o mare ponderanță conflictului dintre cele două state. Căci în caz de nesatisfacere a pretenziunilor, Rusia este hotărâtă să trimită ultimă, care este cu atât mai periculos, cu cât termenul lui este lăsat la buna chibzuință a ambasadorului rus la Peking.

Față de atitudinea Rusiei China tradează cea mai completă indiferență. Mai mult ca o prevenire a izbucnirii conflictului, împăratul chinez a adresat un apel public locuitorilor din Mongolia, în care spune „Rusia voește să anecteze țara Mongolilor. Glorioși călăreții mongoli, ai căror străbuni au cutremurat temelile Europei, apărați-vă țara.

După alte informații guvernul din Peking a ordonat mobilizarea corpurilor dela hotarele de Vest, concentrându-le în Zizikar. La consiliul de miniștri s'a hotărât, ca China să respingă între toate împrejurările amestecul Rusiei în afacerile ei interne. În urma acestei hotăriri se crede că războiul între cele două state este inevitabil.

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai scăzute mobila de lipsă la: **Székely și Réti** fabricanți de mobile în Marosvásárhely Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă plătire în rate lunare fără nici o urcare de preț. — — —

== Mare asortiment în trusouri pentru mirese. ==
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

Ajutorarea năpăstuiților de potopul din Caraș-Severin.

După năpasta care a pustiit vara trecută în treg comitatul Caraș-Severin, sărăcind și lăsând pe drumuri zeci de mii de oameni, s'a constituit o comisie sub patronajul secretarului de stat dela interne Emeric Jakabfy și a prefectului Dr. Medve Zoltan, cu scop de a deschide o colecție în toată țara pentru ajutorarea nenorociților. Munca aceasta a durat luni îndelungate și abia acum când dă în primăvară se fac cele dintâi începuturi de împărțire a banilor adunați. Cauza acestei trăgănări a fost adunarea amănunțită a datelor despre numărul păgubiților, al bunurilor nimicite și a despăgubirilor ce se pot acorda. Pentru conducerea acestor lucrări pregătitoare a fost constituită o nouă comisie din care făcea parte P. S. Sa dl Episcop Dr. Vasile Hosszu, Dr. Valer Branisce, C. Fiarka, Dr. N. Fränkl, A. Sulyok și Dr. Talajdy, împreună cu subprefectul comitatului.

Comisia de ajutorare sub președinția prefectului Dr. Medve și a ținut ieri ședința în care s'a raportat despre sumele incuse și destinate pentru ajutorare. Subprefectul Aurel Issekutz face o amănunțită dare de seamă despre activitatea comisiei de cenzurare, spunând că în munca sa a fost sprijinit cu multă desinteresare de preoții și învățătorii de pe sate. Că raportul despre lucrările comitetului a fost trăgănat atâta vreme, aceasta se poate atribui potopului ce s'a repetat în 2 Septembrie trecut, și care a silit comisia să înceapă lucrul iar dela început, căci datele catastrofei din Iunie nu mai corespundeau adevărului, întru cât prin multe părți s'au înregistrat noi pagube, de diferită însemnătate, sau cele vechi au crescut.

Cu prilejul acestui îndoit dezastru au fost sărăcite 12337 de familii, unele în parte, altele complet și s'a făcut o prețuire amănunțită a pagubelor, în raport cu sumele de ajutorare incuse. După raportul subprefectului, până azi au fost încasate 632.518 cor. 98 de bani, dintre cari se administrează, împreună cu interesele

1. la ministrul de interne 421376.73 cor.
2. la comisia de ajutorare 91761.74 cor.
3. bani încasați de raportor 116394.74 cor.
4. la pretorele din Peregova 200 cor.
5. la notarul din Socolovaț 25 cor.
6. interese după bani depuși la Lugoj până în 31 Decembrie 2460.96 cor.

La aceasta se mai adaugă încă 100,000 cor. votate de comunitatea de avere pentru edificarea locuințelor membrilor năpăstuiți de potop, și aprobate la 2 Decembrie de ministrul de interne, cari n'au sosit până acum.

S'au mai votat apoi ajutoare în natură, atât din partea comunității de avere, cât și din partea conținutului militar sârbesc, cari au adus hotărârea să furnizeze gratis lemnul de nevoie pentru edificații. De ajutorul acesta vor beneficia toți de o potrivă, chiar și cei cari nu vor primi despăgubiri bănești. Căci pentru o ajutorare justă se va avea în vedere pe lângă pagubă, și averea rămasă neatinsă a năpăstuiților, numărul membrilor familiei și a brațelor de muncă; astfel cei mai puțin atinși de potop vor primi despăgubire în raport cu cele de mai sus, iar cei a căror avere a putut rezista dezastrului, cu toată paguba — nu li-se va da despăgubire. În scopul acesta s'au făcut trei clasări:

a. în cea dintâi sânt luați cei cari au rămas total pe drumuri, apoi cei a căror avere rămasă neatinsă e neasemănat mai mică decât cea prăpădită și aceștia vor primi despăgubire completă.

b. în a doua sunt puși cei a căror ogoare au fost peste tot sau în parte mânate de ape, s'au din cauza ravagiilor nu vor rodi mai multă vreme; aceștia vor primi 20% despăgubire.

c. în clasa a treia sunt cei cari și-au pierdut averea mișcătoare, sau acaretele economice ori recolta anului trecut, cari vor primi zece la sută despăgubire.

Vor mai primi câte 50% despăgubire toți aceia a căror vite au fost înecate. Proprietarii caselor

mânate de ape, pe lângă ajutorul societăților mai sus pomenite, vor primi după o gradație anumită, un ajutor de 50 până la 100 coroane. Se va mai da unde e nevoie de teren pentru edificat 100 stingeni de pământ. Aceasta însă numai pentru pagube la fel cu cele din Dolna-Liubova, Globucraiovii, Moldova-nouă, Sichișia, Crușovăț, Globu-rău, Iablanița, Mehadia și Gornia-Liubcova. Pomii pustiți se vor înlocui prin arbuști primiți în dar dela ministrul de agricultură și prin comanda în preț redus, făcute de comisia de ajutorare.

Comuna Sopotul nu se va împărți de felul acestor ajutoare ci va fi colonizată pe un teren ce se va răscupăra dela comunitatea de avere, căci rid carea comunei pe rămășițele celor vechi, înseamnă să o expui din nou la prăpăd. Pe noul teren se vor edifica 120 de case, și pe lângă materialul gratuit se va mai da de fiecare câte un ajutor de 250 cor. Biserica primăria și școala ce se va edifica, încă se vor împărți de un ajutor de 29.000 cor. cari sume se acopăr din cele 100 mii votate de comunitate. La aceasta se adaugă din partea comisiei de ajutorare 15.000 cor.; ca despăgubire după recolta anului trecut, prețuită la 100.000 cor., iar ca despăgubire pentru animalele înecate, alte 26.259 cor.

Pagubele se urcă pe tot la 3.766.996 cor., care se împart în: a) pământuri mânate sau stricate de ape — recolta înecată — mișcătoare și acareturi economice în preț de 2.897.382 cor. b) case în preț de 895.722 cor. c) edificii gospodărești în preț de 216.136 cor. d) animale în preț de 52.518 cor. e) pomi în preț de 205.248 cor. Clasarea ajutoarelor se împarte de fiecare grup, în măsura procentelor arătate mai sus, în următorul chip: a) 36.265 cor. b) 339.973 cor. c) 117.125 cor., pentru ridicarea caselor ca ajutor 75.000 cor., pentru cumpărarea animalelor 26.259 coroane, înlocuirea pomilor 20.000 cor., cumpărarea de pământ nou 250.000 cor., alte ajutoare 5000 cor. Total 634.622 cor.

Cu comuna Sopot împreună se vor da deci despăgubiri de 713.973 cor. cari se vor acoperi din următoarele sume

a) la ministrul de interne	421376.73 cor.
b) depuneri la »Népbank« Lugoj	177770.90 »
c) la Albina	15862.43 »
d) neincasate	262.26 »

Total 615272.32 cor.

Surplusul de 1299.32 cor. se va folosi pentru acoperirea cheltuielilor împreună cu împărțirea și clasarea ajutoarelor. Astfel că despăgubirea se va putea începe deja de pe acum, fiind condusă în fiecare sat de pretorele cercului, de notar, preot, primar și doi fruntași ai satului cari vor purta de grijă ca sumele ce se vor da să fie folosite de-a dreptul pentru scopul destinat.

Ciuma în Manciuria.

Correspondentul ziarului «Novoje Vremea» trimite din Harbin o corespondență plină de amănunte înfiorătoare cu privire la ravagiile făcute de ciuma care bătute în Manciuria de vre-o două luni.

Duceam, zice corespondentul, viața obișnuită. Făceam treburile de cancelarie, vizitam cluburile, petreceam și ne veseleam ca de obicei. Dimineața ne uitam la buletinele serviciului sanitar, în cari se arăta mersul epidemiei de ciumă. În fața noastră se perindau cifrele, cari reprezentau numărul celor morți. La început cifrele acestea erau cu unități, mai apoi au început să fie cu zeci, cu sute, iar acum chiar cu mii. Dar toate acestea erau cifre și noi nu ne puteam da seama de toată grozăvia, căci nu venea în contact direct cu simțurile noastre și gândul morții era străin de noi.

Dar curiozitatea începu să ne muncească și parcă o datorie ne mâna să ne ducem să controlăm noi înșine cele ce se povesteau, să vedem pericolul în care se găsesc conaștrii noștri în locurile infectate.

Și ne-am dus în Fudzeadean, oraș apropiat de Harbin. Ceea ce am văzut e îngrozitor. Fudzeadean e cu adevărat valea morții, oraș dispărut.

Depărtându-ne nu mai mult ca 3-400 metri de Harbin, am și început să simțim mirosul de cadavre, care ne sufoca, făcându-ne să înaintăm cu multă greutate.

Am ajuns în principala stradă a Fudzeadeanului... Unde mai înainte era atâta viață, unde lumea roia ca într'un furnicar, acum nu se mai afla nici un om.

Casele închise, de jur împrejur numai moarte și pustiu. Prin curți și pe strădă sicriile așezate unele peste altele, ca lemnele în stâncen.

O grupă de chinezi, îmbrăcați în costume speciale de pele și cu măști pe obraz asemănători cu niște

clovni, se grăbeau să ajungă la locul ce li-se indică ca să strângă cadavrele de mult putrede.

Mai la o parte, un furgon mare, tras de 2 măștoage, este destinat să ducă la groapă hoiturile culese.

De jur împrejurul spitalului numai cadavre și oștinte omeneste.

Ceva mai departe se zărește o pată mare neagră pe albul întins al zăpezii. Ne apropiem. Cadavre pe jumătate arse, crani, oase de membre omeneste. Aici în ajun se dăduse foc la 700-800 cadavre, dar focul nu le consumase cu totul, și unele erau numai rumenite.

Trei câni, târăse părți din trupurile omeneste și cu poftă își ling buzele murdărite de grăsimea încă caldă.

Mergem mai departe.

Aceleași grozavii. Ori unde te întorci, dai de sicrie, cadavre, osăminte, sânge, părți de corp omenesc. Câteva căruțe cără morții la groapa comună, — puși la întâmplare câte 5-6 în fiecare car.

La stânga un cimitir cu cruci. E locul unde a fost îngropată misionarii creștini, propovăduitori ai religiei lui Hristos printre chinezii din Fudzeadean, cari au rămas numai doi din trei sute, câți se aflau aici. Toți ceilalți au căzut victimele ciumei.

În altă parte dăm peste un alt cimitir comun. O grupă de vre-o 50 chinezi, înarmați cu cârlige, prăjini frângării... aruncau în groapă cadavrele de lângă picioarele lor.

Unul din acești lucrători, înfige cârligul în ceafa unui cadavru și-l aruncă în groapă. Altul leagă frînghia de piciorul unui băiețan mort și-l târăște până în locul unde trebuie să fie prefăcut în cenușă. Alături doi chinezi mișcă cu prăjiniile lor, ca și cum ar fi avut de transportat un bolovan de piatră, trupul neînsușit al unui fost demnitar chinez.

După scurtă vreme groapa se umple cu cadavre, printre cari se aruncaseră lemne în cantitate suficientă. O pompă specială varsă câteva butoaie de gaz în groapă, iar o tortă aprinsă provoacă un foc imens. În câteva minute o coloană groasă de fum se ridică spre cer, împrăștiind miros greu de carne omenească friptă.

Săuți și îngroziți de cele văzute, părăsim localitatea și ne îndreptăm iarăși spre Harbin. Dăm de cordonul militar, prezentăm permisiunile ce le avuseserăm ca să părăsim orașul și ne supunem minuțioasei desinfecțiuni.

Acolo tot se mai găsește câțiva medici și e organizat un serviciu, pentru ridicarea cadavrelor. Sânt însă alte orașe și sate, unde nu s'a dat nici un ajutor, unde n'a avut nimeni grijă să strângă morții, unde cadavrele putrezesc prin case și pe străzi.

Regiuni întregi sânt cu desăvârșire pustiite. Prin sate nu umbli decât câni sătu, animalele de casă fiamânde și copii, cari plâng după părinții lor. Copiii sânt singurii supraviețuitori omeneste, cruțați de acest flagel, din cauză că până la vârsta de 14 ani sânt feriți de infecția ciumei pulmonare.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 16 Martie n. 1911.

— Vandalisme de 15 Mart. Semnele sărbătorii libertății din 15 Mart ni-se anunță cu mult mai grabnic decât credeam și într'un colorit de felul căruia n'am avut de multă vreme de înregistrat. Iată ce ni-se scrie din Ghioroc: Miercuri seara pela 7 ore o ceată de unguri din Ghioroc trecea manifestând pe străzi, cântând în gură mare imnul unguresc și huiduind lumea ce întâlnea în cale. Când au ajuns în dreptul casei d-lui părinte Romul Vășian s'au oprit și-au început să arunce o ploaie de petri în geamuri. Faptul acesta vandalic ne aduce aminte cazul de astăprimăvară al dlui părinte Vășian, când fără alt motiv decât răsbunare și ură a fost prins pe stradă de un sergent de jandarmi și bătut cumplit. Volnicia aceasta a fost reclamată comandai militare a jandarmilor, care a început o anchetă, după ce jandarmii au băgat în spărieți pe toți martorii, că va fi vai de ei de vor fasiona în favorul dlui Vășian. După anchetă cei veniți la fața locului au făgăduit chiar dlui dr. Velici, avocatul dlui părinte, că-l vor da în judecată pentru arătare făcută ministrului contra jandarmilor. Probabil ca și acest caz să aibă ceva comun cu cel din primăvară.

— Pentru colecta capelei românești din temnița Aradului. S'a mai primit dela Dna Văduva Elena Popovici și fii săi, Dna Maria și

Trandafir Drăghina, suma de 18 coroane, ca răscumpărare a cununei de pe sicriul iubitului soț, tată și socru, a repausatului preot D. Popovici din Tincova:

Dinainte suma colectată . . Cor. 135—
18—
Suma totală . . . Cor. 153—

O serbare românească în Bucovina. În Cernăuți ni-se scrie: Rectorul universității din Cernăuți, profesorul Dr. Mathias Friedwagner, fiind chemat să ocupe o catedră de filozofie romanică la universitatea Frankfurt a. M., va părăsi în curând Cernăuțul.

Corpul profesoral al universității precum și societățile studențești din Cernăuți au luat cu această ocazie frumoase serbări live în onoarea rectorului Friedwagner. Societățile românești „Bucovina” și „Molva” au ținut și ele să aducă prinosul lor recunoștință marelui filo-român, profesorului Dr. Friedwagner.

În tot timpul prezenței sale în Bucovina, profesorul Friedwagner a studiat și cercetat poezia și psihologia poporului român, țigându-și merite neperitoare prin activitatea sa pe acest teren. Tot lui se datorește colecționarea cântecelor populare românești în Bucovina, colecționare ce se face pe lângă ministerul de instrucție din Viena. A banchetel oferit savantului, care părăsește Bucovina, au asistat aproape toți studenții români precum și un mare număr de profesori.

Au intonat cântece românești, după care profesorul E. Gribovschi, profesorul universitar, Tarnavski, Dr. Florea Lupu, Lavinski, Cuparencu și profesorul universitar Sextil Caru au ținut cuvântări în cari au accentuat prietenia sinceră de care este însoțit prietenul Friedwagner față de Români. Părăsind Bucovina, el va lăsa amintiri plăcute în inima Românilor.

În răspunsul său, profesorul Friedwagner a declarat că a fost fericit că a putut cunoaște de aproape calitățile poporului român, cu care a stat în contact mai bine de un deceniu și care s'a deprins a-l iubi și a-l stima.

Fundațiunea «Dr. Petru Șpan». Din nou ni-se scrie! Dintre copiii de Moți, aflăstăzi la meserii în Sibiu, poate unul să nu fi fost ajutat și îndrumat pe căile meseriei, între alții și de Dr. Șpan, care cu mâncă vorbea la toate ocaziunile despre Moți. Dr. Șpan s'a stins astăzi din mijlocul nostru, editele Reuniunii meseriașilor români și el, dl Victor Tordășianu, descendent și el din Munții apuseni, în loc de cunună peritoare osciugul prietenului său și pentru a nu răni pe viitor pe Moții noștri în pornirile bune, de a aplica copiii lor la meserii, prrijinul și ajutorul neapărat, temeiul a pus una de cor 10 la „Fondul Dr. P. Șpan pentru ajutorarea copiilor de Moți aplicați la meserii”. Fondul se administrează de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”. Cum Moții noștri sânt cei mai săraci în țara noastră poate fi întrec cu sărăcia și pe Săcui, irea cât mai de grabă a fondului cu ajutorul celor cu inimă, și a stimătorilor Drului și de dorit.

În Brașov ni-se scrie: Pentru a eterniza memoria harnicului lor fost profesor și a dis-lui bărbat de școală, Dr. Petru Șpan, membru corpului învățătoresc dela școala pri-măriei centr, rom. gr.-or. de băeți și fetițe din Brașov — cu suma de 100 cor. — a pus la zădărnici unei fundațiuni cu numirea: „Fundațiunea Dr. Petru Șpan”. Destinația și felul de aplicare al acestei fundațiuni se vor prezenta și comunica în proximele zile.

Internatul Petran. Ni-se scrie din Cluj: Dă-mi viața mult neglijatului „Internat Petran” o propoziție de soluție. Din izvor sigur aflăm

că deja în primăvară se va începe zidirea aripei stânga a unui mare edificiu, care va fi terminat în timpul cel mai scurt posibil date fiind împrejurările materiale sărăcicioase ale Asociațiunii. Aripa stânga va cuprinde 13 chilii, și o sală spațioasă menită să fie locul „Casinei Române”. Edificarea ei cu cea mai mare probabilitate se va termina de nu pe Septembrie, pe iarnă, așa că 26 de tineri români vor putea fi împărțiți de adăposturi mai corespunzătoare, decât cum sânt acum în tavernele umede ale internatului de acum.

Dar nu numai în acesta zace marea însemnătate a acestei nobile fapte a Asociațiunii, ci mai ales împrejurarea că prin oferirea unei încăperi corespunzătoare, care să fie locul de întâlnire a tinerilor și intelectualilor de aici, crează un cămin, o vatră sfântă, din care se vor răspândi razele culturii și vieții românești. Ea va fi puterea care ne va cimentea și sururile rărite de răul unor ani grei pentru noi, și unde mai știi de nu prin acest cămin chemător se va împlini minunea supranaturală să se facă o apropiere între elementele negative ale vieții intelectualilor noștri de aici? Ori-sicum, dacă această ultimă minune nu se va înfăptui scurgerea unui nou, bun și românesc sânge în organismul tânjitor al tinerimii universitare, falanga ce mâne va conduce destinele neamului nostru, ceia ce gândesc, este un lucru care merită toată atențiunea și sprijinul tuturor. Și Asociațiunea prin înfăptuirea lui face cel mai mare serviciu intereselor românești, și face un pas însemnat spre cultură, ținta pusă de marii ei fondatori.

— Binefacere. „Economul”, banca românească din Cluj, din prilejul că s'a împlinit 25 de ani de când s'a întemeiat a hotărât, că din venitul avut în anul 1910 va da pentru scopuri de binefacere 9000 de coroane.

„Economul” încă a fost totdeauna una dintre băncile cari și-au cunoscut chemarea lor și datorințele ce le are față de neamul românesc, ajutorând înaintarea noastră până acum aproape cu 72 mii de coroane.

— Rochia-pantaloni în București. Citim în „Seara”: La noi, — mai ales în Capitală — noua modă a rochiilor pantaloni nu a provocat decât ilaritate și ceace e mai grav, unii au ținut să manifesteze ostil persoanelor cari s'au încercat să se arate îmbrăcate cu modelul modern al elegantelor din apus.

Scenele au fost anunțate în parte de ziare. Aseară, un nou caz de astă dată mult mai interesant a fost semnalat la întretăierea bulevardului Academiei cu calea Victoriei.

O doamnă de bună condiție socială, — trecând cu soțul său pe bulevard, un grup de tineri au început să aplaude zgomotos. Dâșii observaseră că doamna purta o rochie pantalon, — după noua modă care a provocat atăta agitație în centrele mari ale țărilor occidentale.

Așteptându-se par'că la o asemenea primire, d-na a rămas liniștită, și în o atât de penibilă situațiune, — grupul zgomotos se mărea văzând cu ochii, continuând cu risetele și cu aplauzele.

Lucrurile nu s'au liniștit, decât atunci când eroina și soțul ei, — s'au urecat amândoi zămbind într'o trăsură.

Dar faptul, până aci nefișemat, era să aibă urmări violente. Un alt grup de trecători serioși, au început să atragă atenția celor mai zelosi dintre cei cari făceau gălăgie, — că procedarea lor nu are absolut nimic de comun cu o purtare corectă, și cu elementarele reguli ale buneii cuviinți.

Manifestanții, — dacă și ăștia au fost manifestanți! — s'au împrăștiat apoi.

O altă doamnă, care observase scena dela început până la sfârșit, — s'a oprit indignată în fața publicului care făcuse contra mișcării și a spus textual:

— E ne mai auzit. Va să zică în țară la noi, nu mai avem libertate să ne alegem hainele pe cari vrem, și nici să îmbrăcăm rochiile moderne, ori cât ar părea ele, la început, de curioase.

Bărbații — și mai ales Don Juanii — au fost ei uri caraghioase?

Mai mult, se ridică oare cineva — acum — în contra celor cari poartă paltoane, haine și pardesiuri largi, în cari încep nu una ci patru persoane?

De astădată, s'au împrăștiat repede și moderat contra-manifestanții deoarece au băgat de seamă că în fața lor au o hotărâtă luptătoare pentru emanciparea femeii.

Iar unul dintr'insii — se adresează rîzând amicului său: — „Mă, să știi că doamna e sufragetă”!

— Nou advocat român în Brașov. Primit următorul aviz: Am onoare a vă aduce la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria advocațională în Brașov, Strada Castelului Nr. 52 (lângă hotel »Continental«). Cu stimă Dr. Voicu Nișescu, advocat.

— Maghiarizarea. Din Budapesta ni-se comunică: Spaima de naționalități crește tot mai mult în capetele patrioților, cari vorbesc, discută la toate ocaziile, cum să se împiedece extensiunea acestor dușmani ai Maghiarilor. Maghiarizarea ajută și ea dar trebuie făcută rezonabil, și sistematic, — a spus un orator la o ședință literară a cercului Bethlen Gábór. Se ajunge departe îndemnând la maghiarizare pe necăjiții popoarelor nemaghiare, dar cu toate aceste ideea de stat va învinge numai, câștigând terenul economic, ocupat de naționalități. »La luptă, dar la luptă economică« — a fost încheierea, primită cu aplauze frenetice din partea infierbântaților.

— Un jubileu național al Sașilor. Sașii din țara Bârsei se pregătesc să serbeze împlinirea a șapte sute de ani dela așezarea strămoșilor lor aci. Dl Dr Emil Fischer din București, Sas de obârșie, a pregătit o carte pentru această aniversare: »Lucrarea culturală a germanismului în România. Incercare istorică«. »Kronstädter Zeitung« publică o dare de seamă foarte favorabilă despre această lucrare, care a eșit în editura lui W. Krafft, Sibiu.

— Asentăr le în comitatul Timișului. Asentările în comitatul Timișului vor avea loc în restimpul dela 1 Aprilie până la 31 Mai în ordinea următoare:

- Timișoara-Cetate : 7—13 Aprilie
- Cercul Vinga : 22—27 Maiu
- Cercul Lipova : 27—31 »
- Cercul Aradul-nou : 18—20 »
- Biserica-Albă, oraș : 7 Aprilie
- Cer. Biserica-Albă : 6—13 »
- Cercul Vârșeț : 20—22 »
- Cercul Căbin : 1—5 »
- Cercul Ciacova : 1—5 »
- Cercul Deta : 24—26 »
- Cercul Buziaș : 8—11 Maiu
- Cercul Recaș : 4—6 »

— Alegeri congregaționale. Ni-se scrie: Sub acest titlu publică la »Informațiuni« ziarul »Românul« în Nr. 27 o scurtă notiță despre reușita Românilor la alegerea congregațională din Birchiș (Târnavă m.) Nu mă decideam să zic ceva la aceasta notiță, ci o lășam să treacă, precum trec multe neadevăruri în lumea aceasta drept adevăr, dacă nu apărea tot în susnumitul ziar Nr. 23 tot la obiectul acesta, o notiță obiectivă.

E irrelevant dacă unul sau altul a dus steagul la învingere, fiind rezultatul de căpetenie. Totuș în chestia aceasta trebuie să arăt neconsecvența »Românului«, când în Nr. 23 aduce laude, — cu drept — advocatului Dr. S. Cheșian, iar în Nr. 27, zice că meritul principal pentru reușita îl are »harnicul diriginte« al Filaiei »Cordiana« din Agnita dl Aurel Constantinescu.

Noi credem că totă treaba nu a voit să fie altceva, decât o jidoviască concurență de bancă, pentru că sincer spunând »harnicul diriginte« ca ori și care om de afaceri, totdeauna a stat și stă afară de rândurile luptătorilor naționali. Și știți care e meritul »harnicului diriginte« în lupta dela Birchiș? Că la alegerea trecută tocmai prin »harnicia« dlui am picat, iar la alegerea reușită a avut și el un singur vot, drept merit.

Nu »harnicul diriginte« are meritul, ci alegătorii cari ia glasul preoților și al altor inteligenți au grăbit, unii din depărtări mari, ca să voteze lista națională.

Iar dacă pe „Apelul” trimis de biroul comitetului cercual, conducătorilor poporul nu erau subscriși domni: Ioachim Munteanu, protopop și Dr. Simeon Chețianu, avocat în Agnita, unul ca președinte și altul ca notar, anevoie ne puteam acum mândri cu isbânda.

Să rămână fiecare acolo, unde-l pune înțelegința căci penele altuia nu i șed bine.

— Pentru „Românul”. Corespondentul nostru din Cluj ne trimite următorul răspuns pentru „Românul”.

Autorizatul mă învrednicește de o notiță în nrul 48, referitor la punctul al doilea din corespondența ce am trimis-o ziarului „Tribuna”, în care spuneam că „autorizatul” nu-și poate găsi corespondent mai de seamă aici în Cluj. Înainte de toate ca să nu deviez de programul nostru național, prin urmare să nu fiu declarat de trădător, trebuie să primesc cu capul plecat și adânc convins destăinuirea că „Directorul ziarului nostru păstrează scrisorile mai multor *distinși* (? Coresp.) bărbați din Cluj, tineri și mai puțini tineri, cari și-au oferit „Românului” serviciile lor de corespondenți. Apoi trebuie să mă liniștesc și cu calificarea de „*mixciuniță*” dată acelei știri a mele.

Dar întreb pe „Autorizatul”, că dacă și-au oferit atâți bărbați *distinși* de aici serviciul de corespondenți ai lui, ce înțeles a mai avut și are umblarea cu arcanul și momeli materiale a Dlui avocat și președinte al clubului comitatens român dr. Morariu, după D. Emil Folea, candidat de avocat, care scrie la „Tribuna”, ca să-l prindă corespondent la „Românul”? Ce înțeles a avut curtoazia susnumitului domn față de mine, curtoazie care nu s'a sfârșit până ce nu i-am declarat că eu sunt cu trup cu suiet „tribunist”? Cred că nu pentru aceia că „Autorizatul” are aici corespondenți cu duimul, și nu pentru că sporadicele corespondențe de aici ale lor ar fi întrunit cât pe departe calitățile cari se îndestulească atât pe dnul director autorizat, cât și pe dnul Dr. Morariu.

Cât despre „distinșii” bărbați de aici, și despre scrisorile lor, îl credem pe dl director. Acele scrisori însă vor fi de altă natură, mai cu seamă că e vorba de *distinși* bărbați, căci știm că dl Goldiș are cumetri de principii aici în Cluj. Dr. A. Frâncu și Dr. E. Dăianu, faimoșii depeșatori, au fost atât de *solidari* cu d-nul Golgiș în chestia Vaida, așa că nu sânt excluze nici scrisorile intime.

„Autorizatul” apoi bănuiește „foarte tare”, că eu iscusiutul corespondent al „independenței”, sânt dintre cei refuzați de el. Îl asigur pe „Autorizatul” că nu mă atrage nici trimiterea gratuită a ziarului, nici „zebonificările materiale”, din partea administrației, după ce acea „va fi ajuns în stare mai bună”, nici momelile materiale ale Dlui Morariu, în schimbul trimiterii de corespondențe, ci mai bucuos lucrez, după cât îmi permite „iscusiința” mea la ziarul care interpretează duhul vremii nouă, duhul care ne însuflețește pe noi tinerii de aici. Nu primesc nici măcar ziarul în schimb, dar pentru acea lucrez cu însuflețire, după cât pot, căci știu că servesc o cauză sfântă.

Dar „iscusiința” mea tot a publicat ceva în „Autorizatul”, și n'a fost refuzat. Anume am scris ceva despre însemnătatea concertului din 5 Martie, fiind însărcinat de comitetul tinerimii. Notița aceea am trimis-o atât Tribunalii cât și „Autorizatului”.

E bine, „autorizatul” n'a refuzat să mi-o publice, ba mi-a publicat-o în întregime și întocmai mi-a găsit numai o singură greșală de... (definieze-o dl Goldiș mai de aproape, căci e specialist în chestia asta). *Anume a omis cinci cuvinte din text, cuvintele au fost: Condeiu maeștru al d-lui Goga.*

Deci și bănuiala aceasta pe cât e de „foarte tare” utorizată, pe atât e de nebazată.

În ceiace privește „înduioșarea” dlor dela „Autorizatul” îi stătuiesc să și-o cruce, căci vor avea lipsă de ea nu peste mult, pe când le rezerv și eu bocetele mele. Ca să se convingă într'adevăr dl director, că n'am fost refuzat de „Autorizatul”, poștească și răscolească coșul de redacțiune, și-l asigur, că nu va găsi numele meu. Cluj în 15 Martie 1911 st, n. Dumitru Găldău stud. med.

Atragem atenția orașelor, comunelor și proprietarilor de case asupra biroului și a anteprezei speciale de instalații sanitare a inginerului anteprenor Pontet Sándor din Marosvásárhely, Eötvös utca 4. unde pe lângă execuție solidă și promptă se fac instalații de apeducte canalizări, latrine (closete) vane cu abur, gaz și cărbuni, aranjamente pentru băi, institute de hidroterapie, accesorii pentru spirt și gazuri. Se află pompe și mașini pentru provederea cu apă. Aranjamente pentru uscat, desinfeciat și strecurat, bucătărie, spălătorii, spitale cum și orice soi de calorifere centrale și ventilatoare. Celor interesați li-se pun la dispoziție referențele de clasa primă.

Primească și pe aceasta cale adâncile noastre mulțămiri toți acei binevoitori: preoți, învățători și parohieni, cari au luat parte la înmormântarea repozatului în domnul **Dionisiu Popoviciu** fost preot în comuna Tincova, care după puține suferințe a trecut la cele vecinice în 6 Martie n. la etate de 74 ani. Cu stimă: *Elena* soție, *Mariți* și *Elena*, fice, *Arsenie Vostinariu* ginere.

ECONOMIE.

„Drăganul” insiituit de credit și economii în Beiuș, și-a ținut a III-a adunare generală ordinară în 28 Ianuarie 1911. Din cifrele bilanțului prezentat cu acea ocaziune reținem următoarele: active totale K. 1.244.000 (în 1909 K. 910.000). Venit brut K. 107.800 (în 1909 K. 72.800). Venit curat K. 30.500 (în 1909 K. 27.700). În active se arată creșteri la Escontul de cambii cu K. 265.500 și Efectele proprii cu cca K. 12.000, cifrându-se primul cu K. 1.141.700, iar ultimele cu K. 20.000, iar în Pasive s'au urcat depunerile cu aproape K. 185.000 fapt îmbucurător — și reescontul cu aproape K. 130.000. Depunerile se cifrează cu 31 Dec. 1910 cu K. 404.500, iar Reescontul cu K. 567.100.

BIBLIOGRAFII.

Victor Eftimiu. Fără suflet. Nuvele și schițe a 30 fileri plus 5 fileri porto.

Anostol D. Culea. Învățământul despre natură. În școala primară a cor. 3.50 plus 30 fil. porto.

Lacrimi, Adio și declamări funebreale. Manual pentru preoți, învățători, cantori și pentru tot omul care dorește a cunoaște valoarea acestei lumi trecătoare, de Aron Boca din Velcheriu. Ed. II. revăzută și îndreptată a 70 fileri plus 5 fileri porto.

C. Rădulescu Motru. În zilele noastre de anarhie. Serisori către tineri a 15 fil. plus porto.

La librăria „Tribunei” se află de vânzare: Mi-neile pe 12 luni, în 12 volume, legate în piele cu copcii, toate 12 volume 172 cor.

La „Librăria Tribunei” se află de vânzare următoarele cărți mai nou apărute:

H. Stahl. București ce se duc. Cu 95 ilustrațiuni originale a cor. 2.50 plus 20 fil. porto

Ioan Adam. Vorbe de elacă. Cor. 1.25 plus 10 porto.

Sofocle. Oedip la Colona. Traducere din grece de M. Jorgulescu. Cu o prefață de N. Iorga, a 75 fileri plus 5 fil. porto.

DICTIONARUL

numirilor de localități cu populațiune română din Ungaria, compus din încredințara Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român de S. Moldovan și Nicolau Togan. Prețul 5 Cor plus 20 fil. porto. Se poate procura la Librăria Tribunei, Arad.

Posta Redacției.

I. C. (Ceta). S'a publicat în „Tribuna Poporului” numărul 9.

Posta Administrației.

Iosif Goia, Sebeșul-Săsesc, Am primit cor. abon. până la 15 Martie 1911. Alexandru Luncan, Alsó-Börgö. Abonamentul dvoastră e achitat până la 1 Iulie 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu. „Tribuna” institut tipografic, Nichin și con.

MOBILE

bune și ieftine

se află în renumita fabrică din

Oradea-mare-Nagyvárad

Kossuth (Sas)-utca 7. alui

Reisz Miks

Aviz pentru sănătate!

Azi, când s'a pus în circulație atâtea medicamente n mite miraculoase, dar, care tind însă numai la despoian publicului, ne bucurăm, că putem atrage atențiunea public asupra preparatelor pe cari, ca și serul Dr. Erlich, a profesorului berlinez, contra molipsirii singel medicii le întrebuințează cu succes și pentru aceea Exc. Sa ministrul de interne a permis punerea lor în circulație. Preparatele acestea se numesc:

Spiritul Inda și Unsoarea Inda

despre cari revista „Kir. Természettudományi közlöny” Nru 171 scrie următoarele: „În Anceal în anul Oit cresc un soi de burete mai cu seama lipit pe iazuri, care comitatul Treiscaunelor din vremuri străvechi se folosea cu succes contra durilor reumatice și podagrei și care se pregătește, la ordin medical, în farmacia lui Balázsvich Sándor, din Szepszentgyörgy și care se pune în circulație în întreaga lume sub numirea de Spirit Inda și Unsoarea Inda. Din experiență pot spune că succes e sigur.”

Dr. Stefan Szász.

Pe baza ex experiențelor proprii și a vindecărilor succes Spiritul Inda și Unsoarea Inda, le recomandăm călduros pentru alinarea durerilor reumatice și de nervi, pentru că în scurtă vreme i-se observă urmările vindecării.

Dr. conf. Vilmá Hugonray, Dr. Ludovic Rózsaffy, medic șef al poliției reg. ung. de stat în Budapesta, Dr. Iuliu Tóthfalussy medicul șef al căilor terate reg. ung. din Budapesta, Dr. Rudolf Kálay, medic șef director de spital în Nyiretyháza, Dr. Iosif Szekeres, medic șef de spital în Nagykanizsa, Dr. Geza Hajniss, profesor priv. de univ. în Budapesta.

Dacă locul mi-ar permite am putea să mai amintim numele multor medici renumiți, cari toți dovedesc, și Spiritul Inda și Unsoarea Inda, sunt singurele preparate vindecătoare externi contra reumei, podagrei, durerii de membre, durerii de cap, boalei de nervi, junghiușilor, în oase, mănăcămii, iar intern cont a lipsei de apetit, de gât, și contra răgușelei. Unsoarea Inda se folosește numai extern și costă 2 cor. Spiritul Inda se folosește atât extern cât și intern și o sticlă mare costă 2 cor. o sticlă mică 1 cor. În rubrica aceasta a avizului săptămânar în fiecare săptămână vom publica părerea medicilor despre medicamentele cari sau dovedit de bune și a celor folosiință o recomandăm cititorilor noștri. Spiritul Inda și Unsoarea Inda le pregătește Balázsvich Sándor, farmacie la „Coroana” în Szepszentgyörgy de unde pentru 6 coroane se trimite franco în orice parte 3 porțiuni. Se capătă preste tot locul!

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern; Supraveghiere medicală continuă (constantă). — Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29. Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m. Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

Dare de samă și mulțămită publică.

a „Concertul împreună cu teatru“ aranjat de uniunea de citire și cântare“ din Fizeș în anul bibliotecii despărțământului Boeșa a minii învățătorilor greco-rom. a intrat pe tot 224 cor. 30 fileri, din care sumă detrădu-se spesele de 124 cor. 30 fil., a rămas venurat 100 cor., cari bani s'au predat președinii despărțământului.

În această ocaziune au binevoit a suprasolviătorii domni: Dr. Alexandru Popoviciu, adv., cor., Nic. Popoviciu, inv. 5 c., Izidor George, not. com. și Teodor Șandru, preot, câte 4 c., Evola, Ioan Cotărlă inv., Petru Sfera inv. și S. nescu, inv. câte 2 cor., Ion Sperneac, vice-no., Miron Popoviciu, inv., Derzsi Ferenc câte 1 cor., 50 fileri, Grigorie Jivan, inv. 1 cor. 20 fil., Șif Crăciunel, preot, Ioan Popoviciu, comerant, Soós Zsigmond, Klein Adolf, Iosif Pasesu, didat de preot, Victor C. Sciopone, candidat de preot, câte 1 cor., Dimitrie Pruneș, Petru Șdu, Achim Perian, Sofronie Andrițoi, Corio-Stoica, cassar de bancă, Pavel Drăgan, preot, câte 50 fileri, Cornel Crainicescu și Ermil Băiaș, câte 40 fileri., V. Stămurean, 30 fileri, R. Crainicescu, Miloș Farca, medicinist și I. Bălan, iurist, câte 20 fileri.

Primească generoșii donatori și pe calea această mulțămitele noastre profunde.

Fizeș, în 24 Februarie 1911 v.

Iosif Pascu,
președinte.

George Măceș,
cassar.

ANUNȚ.

Cooperativa »Prăvălia Românească« din ămpulung (Bucovina)

caută un arendaș

pentru »Otelul comunal«. Acesta constă în 9 camere elegante de locuit, o crâsmă și 3 odăi, o bucătărie, un restaurant și o afenea. Pe lângă aceasta se mai află o hețarie, pivniță, grajduri etc.

Otelul e complet aranjat.

Reflectanții pot fi numai români și au a adresa cătră susnumita însoțire, unde vor afla condițiunile fixate.

Joan Pășlea
președinte.

Cosma Moroșan
secretar.

AVIZ!

Intr'o comună mare din comitatul Sătmar se află de vânzare sau de închiriat.

O CASĂ

pentru prăvălie. Adresa la administrație.

In atenția proprietarilor de pomi.

Ofer altoi nobile de pruni bosnieci, anume »Balkanska Carica« (impărăteasa din Balcan) și »Kraljica Bosne« (Regina Bosniei.)

Altoile de doi trei ani cu coroană frumoasă sânt de cel mai bun soi al prunilor cunoscuți până acum. Fructele proaspete sânt foarte mari extraordinar de dulci și gustoase, se coc pe la sfârșitul lui August și sânt potrivite ca fructe pentru masă și uscate, ori pentru pregătirea marmajurului sau a rachinului.

Prunele mele nu sufer de păgubitoarea boală de frunze Polystigma rubrum cum se întâmplă la prunele obișnuite la cari de multe ori cade frunza în mijlocul verii și rodul suferă simțitor. Prunii mei au fost premiați în repetite rânduri cu premiul întâi din partea guvernului Bosniei și Herțegovinei, cu medalie de aur la expoziția milenară din Budapesta din 1896, la expoziția din Viena în 1897 cu medalie de argint la expoziția universală din 1900 la Paris și cu medalie de aur, la prima expoziție agrară din Bosnia și Herțegovina la Sarajevo în 1910. Pentru calitatea altoitor moi de pruni prinesc cea mai extremă garanție.

Sava T. Kojdič, mare proprietar în Brčka, (Bosnia),

„SĂTMĂREANA“

Inst. de credit și economii soc. pe acții în Seini (Szinérváralja).

Concurs.

Publicăm concurs pentru un post de **comptabil** dotat cu 1500 coroane salar anual și 300 coroane relut de quartir la filiala noastră din Arded (Erdőd); mai de parte un post de comptabil cu salar anual de 1500 coroane și quartir în natura cu luminat și încălzit; eventual un post de **practicant** salarizat cu 1000 coroane anual, quartir în natura cu luminat și încălzit la »Sătmăreana« institut de credit și economii societate pe acții în Seini.

Quartirul comun al funcționarilor e în casa institutului.

Reflectanții au se documenteze, că au absolvat cu maturitate o școală comercială superioară; că posed limba română și maghiară în vorbire și scriere, eventual și cea germană; că reflectantul la postul de comptabil din Arded are praxa îndestulitoare pentru a conduce de sine stătător comptabilitatea filialei; iar concurentul la postul de comptabil la centrală, că are praxă de 2 ani.

Funcționarii aleși au să-și ocupe posturile îndată după alegere sau cel mult până în 1 Mai a. c.

Recursele se vor înainta până în 25 Martie Direcțiunei institutului de credit și economii »Sătmăreana« în Seini (Szinérváralja).

Seini, la 27 Februarie 1911.

Direcțiunea.

ANUNȚ.

Pentru biroul unui institut de asigurare de seamă se caută un **funcționar** care vorbește bine românește, nemțește și ungurește și are și simțul negustoresc.

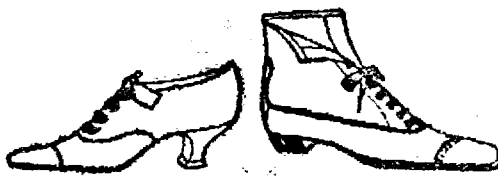
Oferte pelângă referente, pretențiunea de retribuție și copia atestatelor să se trimită biroului de informații *Eckstein Bernát* în Budapetsa, Erzsébetkörút 37. sub pseudonimul »Szorgalom 500«.

Fond. în a. 1887.

VASILIE BERCEANU

BISERICA-ALBĂ - Fehértemplom,
strada Târgului.

Asortiment bogat de **ghete** pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occasion, precum și ghete de box americane pentru bărbați. - Șosoni și galoși etc.

Gamașe de piele pentru vânători. Toffelul de creme pentru ghete, precum și renumitul vax »Leonhardt Oellack« pentru ghete.

Marfă bună. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Un candidat de avocat

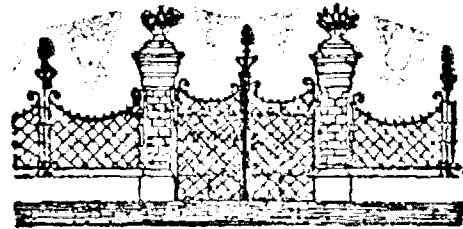
cu praxă ori începător află aplicare momentan în cancelaria Dlui avocat *Dr. Teodor Pap* avocat în *Nagyhalmagy.* (com. Arad).

Klein István

Prima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sîrmă, coarde (madrăte) de oțel pentru paturi și sâte etc.

== Szeged, Kelemen-u. 4. ==

Telefon Nr. 242. — Fondat în anul 1840.

1 m. de sîrmă pentru gard dela 30 fileri în sus.

Fabricatele mele în privința durabilității și a execuțiunei bune concurează cu orice fabricate de acest soi. — Serviciu conștițios.

— Prețurile sale sunt cele mai ieftine. — Cu prospecte și cu catalog de prețuri la dorință servește gratuit. Să fiți atenți la firmă

Cele mai bune

Vinuri de deal,

le găsești la *Julius Dános*, producător de vinuri în *Șiria* pe lângă arm. prețuri:

Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50.—
Vin de Rizling prima calitate » 54.—

Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie Cor. 56.—, 60.—. Vinuri: Schiller Cor. 50.—. Vin roșu (Bikavér) 80.— și 90.— de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de imprunaut, începând dela 100 lire de orice calitate.

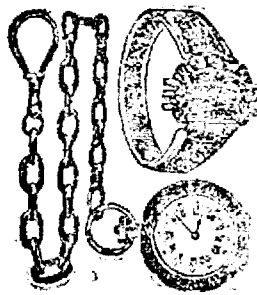
Serviciu culant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Julius Dános,

mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

Cea mai ieftină sursă de cumpărare.

Cea mai ieftină sursă de cumpărare.

BINDER LAJOS

ciasornicar și giuvaerglu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de toffelul de ciasornice de aur și argint precum și ciasornice de metal și nickel

Articlii de argint de China.

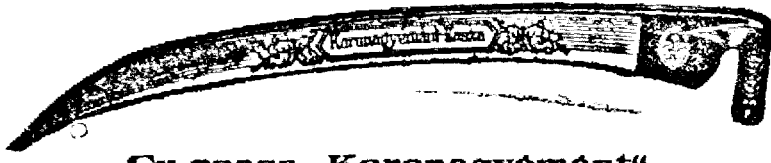
Ochelari și zwickeri de Rathenov.

Articole optice de aur și argint.

Reparaturi solide și ieftine. Serviciu conștițios.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase reze sau mol nu se găsește între ele. Pentru trănicioia fiicărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.

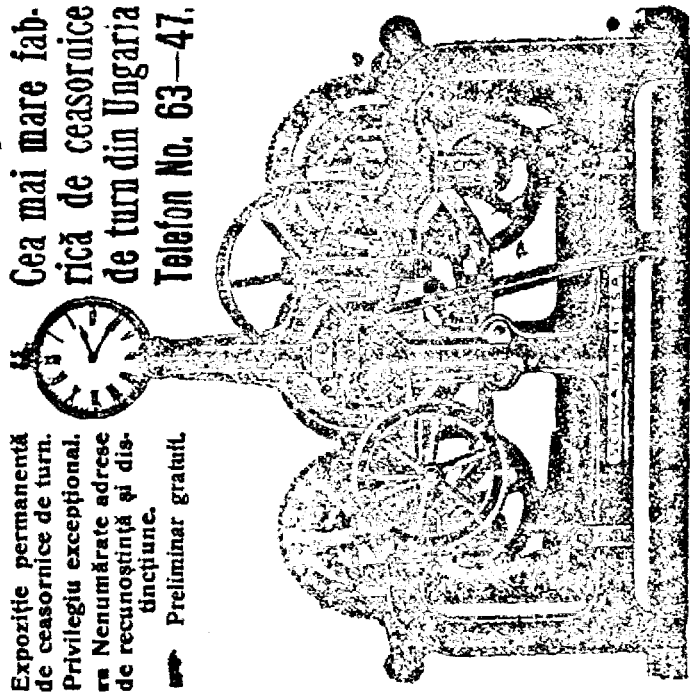
Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. —

Comandele se pot face prin trimit. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase
Kaposvár, Fő-utca 22 T.

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA
FABRICA DE CEASORNICE DE TURN
BUDAPEST, VII. Dembisky-u. 32.

Cea mai mare fabrică de ceasornice de turn din Ungaria
Telefon No. 63-47.
Expoziție permanentă de ceasornice de turn.
Privilegiu excepțional.
Nenumărate adrese de recunoștință și distincțiune.
Preliminar gratuit.

Celebrele motoare orig

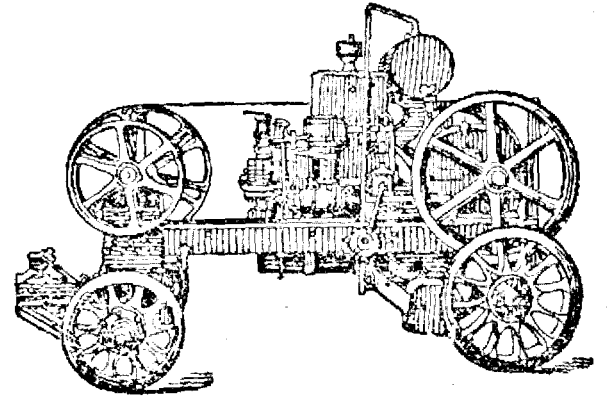
„OTTO”

cu benzină, gaz, sau oleiu

Până acum sunt în funcțiune mai mult ca 95% în toate părțile lumii.

Prețuri ieftine! Condiții avantajoase

— — Mare expediție în țară și străinătate

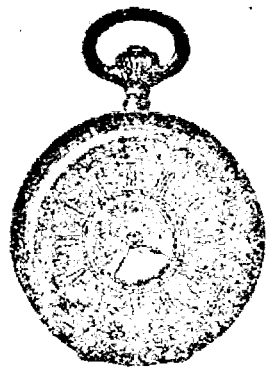
Depozitul filial a fabricii de motoare

Langen & Wo

Timișoara — Josefstadt, Bonnáz-u. Nr. 1

Liste de prețuri și prospecte la dorință se trimite gratuit și porto franco.

Az aradi vár és a Brandes-féle ár között Nincs semmi kár.

Oroloage noi pe lângă garanță de 5 ani.
Reparări se fac pe lângă garanță de 3 ani.

- Cine dorește să cumpere ieftin și bine.
- Cine dorește să cumpere cișornic bun și ieftin (pe lângă garanță de 5 ani).
- Cine dorește reparări bune și ieftine (pe lângă garanță de 3 ani).
- Cine dorește să cumpere articlii ieftini de aur, argint și dublé să meargă la firma

Brandes D.

orologer artist Chronometer, giuvaergiu și optic
Arad. Andrassy-lér Nr. 8.
Vis à vis de biserica Minorilor sau

la filială Strada Fábán László Nr. 1.
(mai înainte — Miksa)
(în apropiere de gară).
Comenzile să execută ieftin și prompt.

MATUTSEK JOZSEF

Kolozsvár, Szentegyház-u. 3.

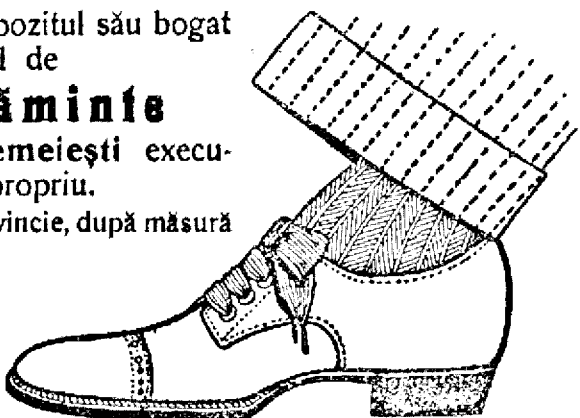
Comandă depozitul său bogat
de tot felul de

Încălțăminte

Te poți și femeiești execu-
ti în atelierul propriu.

Comandă din provincie, după măsură

și trimițând o
veche care i
bine se pre-
prompt și
material bun,
și la modă.

Ingrigirea frumuseții.

Comandă aranjată pentru îngrijirea frumuseții face accesibile preparatele sale
puneri. Cu dreptul renumelui său săpunul pentru înmuierea pielei
se poate mândri că e cel dintâi pe acest teren. Cei cari țin să-și păș-
jun-a feței și în locul pielei sbricite se aibă pielea fină și roză, să fo-
șpunul de spumă „Gladys” în locul multimei de săpunuri cari folo-
sc și cea mai strălucit are pielea să se adune și să se odihnească.
Costul 1 coroană 50 fileri.

Comandă preparatelor Gladys- trebuie să tindă și la scoaterea din circulație
franceze de pe terenul patriei. Aceasta a reușit, căci prin pudra „Gladys”
în mijloc de frumusețe restrăcătoasă și vrednic de încredere care nu numai
curtat cinstea și renumele pudrelor franceze, dar și în străinătate îi face
mare.

Comandă alcoolizarea fină și lipsa de plumb a pudrei „Gladys”, aceasta a
fost, atât în țară cât și în străinătate. Calitatea de a se lipi și faptul, că
e decât foarte discret, eschide orice concurență. Strălucirea și albul ei e
harmorei de Carrora. Se găsește în trei culori: albă, roză și galbenă.
Costul unei cutii: 2 și 3 coroane.

Comandă preparatele „Gladys” au multe contrafaceri, preparatorul își rezervă
dreptul de desfacere.

Se află la farmacia „Împăratul Roman” alui

VIGÉLA

Budapest, II., Fő-utca 54 szám.

11

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa sculptor și mă-
iestru pițetar.

Atelierul central al magazinei: Cluj-Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale

fabricate proprii din marmoră, labra-

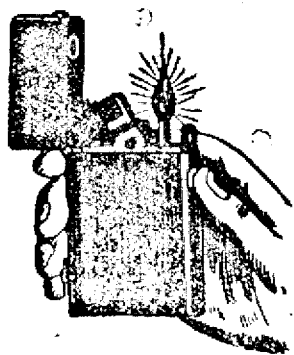
— dor, granit, sienit, etc. —

Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Atelierul central:

Nagyszében, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva și Nagyvárad.

Gramofone și plăci,
Aprinzători original „Imperator”,
lampioane de buzunar

se găsește mai ieftin
în marele ma-
gazin de fabrică
a lui

Tóth József, Szeged, Könyök-u 3.

Vânzare și pe rate.

Cereți gratuit prospectul de prețuri.

Se caută revanzători.

Magazin de casse și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție
sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu pantere de oțel, tresoare și antrepozite

panterate cu deșănă sigură contra spargerii

Casse pentru cărți din asbest.

Panțerarea locatelor pentru casse.

Uși și ferestri panterate pentru institute de
ban, cea mai nouă construcție.

Preț-curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă

Schuster Hans, hărăgar

Szászváros, Korház-utca.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt,
cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea

Mare magazină. Totfelul de in-

strumente și lucruri necesare

la fabrici. Vase de aramă roșie

pentru hoteluri, birturi etc.

Vase de fierț cafea, vase de

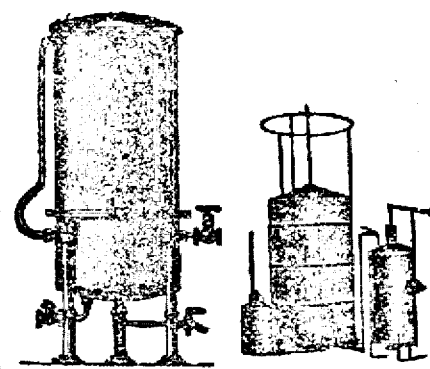
spălat și curățit. — Primește

montarea și repararea

fântânelor artificiale

pe la gă prețuri moderate.

Comandele se execută prompt.

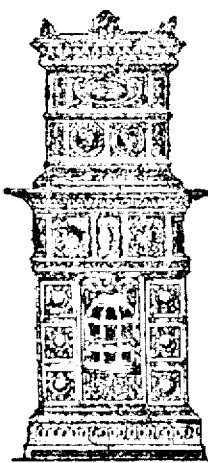
Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în Ko-
lozsvár, strada Monostor 7 am deschis un mare magazin
înregistrat și provăzut cu cuptoare din țară și străinătate,
unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de maiolică
stil secesion și cuptoare de oțel Daniel, precum și căminuri
și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asi-
gurându-l totodată despre calitatea perfectă ale articolelor și
prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin semnez cu stimă:

Tamásy József, Kolozsvár.

Te poți și femeiești,
și sau desfăcute, draperii
de dantelă, haine de
odăjdii, acop. de altare le

Încălțăminte

Te poți și femeiești dnul

Antzler Ferencz,

Atelier și spălător chimic în

Nagyvárad, Bazárépület,

Comandă dinspre teatru. În vecini cu cia-
sornicarul Kepes.
Rog să se țină seamă la firmă. —

Telefon 66-82.

FISCHER TESTVÉREK

- Instruitori de sticlă și fabricanți de oglinzi;
- pictură specială pentru geamuri de biserică.

BUDAPESTA, VIII., Koszoru-utca No. 27.

Pregătim icaprosabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștiințoasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințozitate.

Telefon 66-82.

Vinzare de

mașini agronomice.

Pluguri Mayton și grape. Mașini de secerat și cosit. Vânturătoare. Treiere și Mașini de sămănat. Acareturi de lăptărie. Car pentru boi și cai. Măturători de zăpadă. Mașini de tăiat napi și șeșcă. Teasc de olei. Căldare de fier rachiū. Felinare, lanțuri, furci, topoare etc.

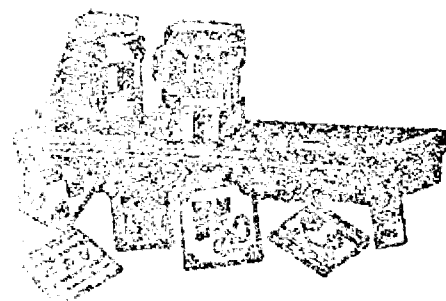
Arbuști, și altoi de peri, nuci și meri se vând pe lângă 50 de fileri bucata la ferma lui

Váradi Török Gyula din Dézna.

Simics József

anteprisă de clădiri și fabrică
de ciment monumente și beton

Lugoș, Str. Buziașului 37. Casa proprie.

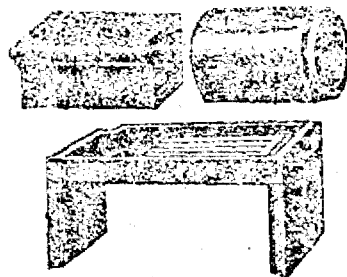

Primește totfelul de lucrări din acest ram, poduri de beton, viaduct, canalizări, usucarea păreților umezi, învelișuri de beton, terase, monumente, pedestale,

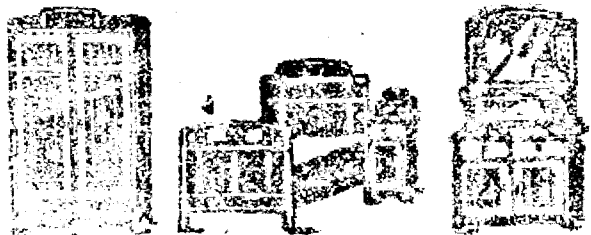
trepte, bazinuri, boltituri din beton de fier, cupole pentru biserici, șghiaburi, păreți sectanți, cerdacuri de ciment și pregătirea lucrărilor din asfalt.

Are în depozit tot materialul de lipsă pentru pentru lucrările din acest ram, ghips, ciment românesc și de portland, trestie pentru moloz etc.

Lucrările se fac pelângă garanție. — Preliminare și planuri se trimit gratuit.

— **Nicolas Hencilă** —
măsar de zidiri și mobile
Déva, Str. Vasut No 18. (Casa proprie)

Adaca cu simă la cunoștință on. public din loc și provincie, că și-a provăzut și mărit atelierul de măsurit cu puteri de muncă corespunzătoare cerințelor de azi.

Primește totfelul de lucrări pentru zidiri și mobile, precum și reparări cu prețuri convenabile și pelângă servicii prompt și conștiințos.

Mare magazin de totfelul de mobile pregătite din materialul cel mai excelent născut dela cele mai simple până la cele mai luxoase.

Cele mai bune

orologie

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chezașie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

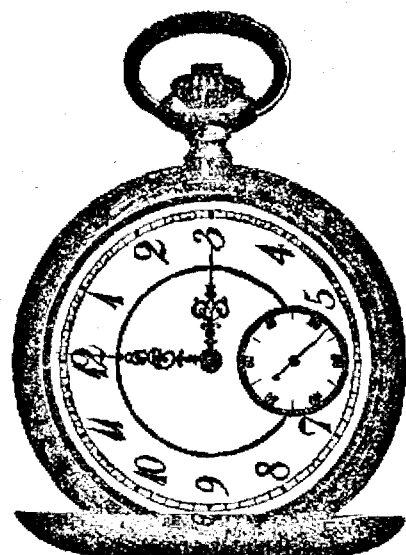
BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai acela vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a ceit anunțul în Trib.)

Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Biroul special de antreprisă pentru instalați sanitare a inginerului

PONTET SÁNDOR

Maros-Vásárhely str. Eötvös
Nr. 4. ==

No telefonului 242.

Proiecteaza și primește:

instalări de apaducte, canalisări calorifere centrale, ventilatoare și mașini cu apă, gaz și spirt.